

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΤΡΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ

ΤΗΣ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΣΙΟΡΟΒΙΓΚΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΑΒΡΙΗΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΠΑΤΡΑ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	5
1.1. Η Βιομηχανική πνοή της Πάτρας.....	7
<u>2. ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</u>	13
2.1. Γενικά.....	13
2.2. Οικονομικά Στοιχεία κατά Τομέα.....	15
2.3. Υποδομές και ποιότητα ζωής	19
2.4. SWOT Ανάλυση της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας	23
2.5. Αποτελέσματα προγραμματιστικής περιόδου 2000-2006.....	24
<u>3. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ</u>	25
3.1. Η πορεία της ΕΤΒΑ.....	25
3.2. Θεσμικό Πλαίσιο.....	31
3.3. Θεσμικά-Οργανωτικά Θέματα.....	41
<u>4. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ</u>	43
4.1. Ενίσχυση της Μεταστέγασης των επιχειρήσεων στις ΒΙ.ΠΕ.....	45
4.2. Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας των Βιομηχανικών Περιοχών.....	47
<u>5. ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΑΣ</u>	49
5.1. Εισαγωγή.....	49
5.2. ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας.....	51

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ64

7. ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ69

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ71

Ο σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσουμε τη βιομηχανική και γενικότερη οικονομική ανάπτυξη της Πάτρας και της ευρύτερης περιοχής της. Για λόγους πλήρους απεικόνισης, σε συνέχεια μιας περιληπτικής αναφοράς στην βιομηχανική εξέλιξη, στο κεφάλαιο 2. παρουσιάζονται τα οικονομικά στοιχεία της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Το κεφάλαιο 3 είναι αφιερωμένο στην περιγραφή των βιομηχανικών περιοχών, του νομικού πλαισίου που τις διέπει, καθώς και στον εκσυγχρονισμό τους στο Κεφάλαιο 4. Ακολουθεί η παρουσίαση της ΒΙ.ΠΕ. Πατρών στο κεφάλαιο 5.

Στο τέλος, μετά τα συμπεράσματα δίνονται οι προτάσεις για τη μελλοντική έρευνα.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι βιομηχανικές ζώνες γεννήθηκαν, οι περισσότερες, στην καρδιά των λιμανιών, στις πρώτες ελληνικές βιομηχανικές πόλεις του 19^{ου} αιώνα. Η θαλάσσια ακτή και τα επιχωματωμένα έλη στον Πειραιά, την Ερμούπολη, τον Βόλο, την Πάτρα, τη Θεσσαλονίκη, καταλήφθηκαν από τις βιομηχανίες που άνθησαν στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα.

Μηχανουργεία, ναυπηγεία, κλωστήρια και υφαντήρια, βυρσοδεψεία, ελαιουργεία, καπνεργοστάσια, σαπωνοποιεία, εργοστάσια σταφίδας, κάλυπταν εκτάσεις ίσες σε μέγεθος ή και μεγαλύτερες από αυτές των οικιστικών συνόλων.

Στην ηπειρωτική Ελλάδα, τα σιδηροδρομικά έργα του 1880-1910 και οι χωροθετήσεις των σταθμών στα λιμάνια των περισσότερων ελληνικών πόλεων ολοκλήρωσαν αυτά τα πυκνώματα της βιομηχανίας στις ακτές.

Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων μεταφοράς που περιέχει η θάλασσα, αλλά και η χρήση του ανεξάντλητου θαλασσινού νερού για τις ανάγκες λειτουργίας των εργοστασίων, προκάλεσε αυτό το απαραίτητο γειτόνεμα τουλάχιστον κατά τον 19^ο αιώνα.

Στις πόλεις που γνώρισαν την πολεοδομική έκρηξη μετά το 1900, στη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, τον Βόλο, το Ηράκλειο, την Καλαμάτα, την Καβάλα, μεγάλα τόξα

βιομηχανικών περιοχών αναπτύχθηκαν ξεκινώντας τις περισσότερες φορές από τα λιμάνια τους, κατευθυνόμενα προς τις οδικές ή η σιδηροδρομικές εισόδους και τους εθνικούς δρόμους. Νέοι κλάδοι, όπως η χημική βιομηχανία, η βιομηχανία τροφίμων και ποτών, η καπνοβιομηχανία, αναπτύχθηκαν κατά τον μεσοπόλεμο, παράλληλα με τους παλαιότερους κλάδους που συνέχιζαν να ανθούν, στις επεκτάσεις των βιομηχανικών περιοχών. Και δίπλα σε αυτές τις νέες ζώνες, κτιστήκαν οι συνοικίες των προσφύγων του 1992, δεξαμενές ανθρώπινης δύναμης για τη λειτουργία της βιομηχανίας.

Με τα μεγάλα υδροηλεκτρικά έργα στα ποτάμια, από τα παλαιότερα όπως του Γλαύκου έως τα νεότερα του Αχελώου, δημιουργήθηκε μια άλλη κατηγορία εγκαταστάσεων, με φράγματα και ενεργειακούς σταθμούς.

Τα έργα της υδροκίνησης, σημαντικά για την επεξεργασία των αγροτικών προϊόντων στις αγροτικές κωμοπόλεις, αναπτύχθηκαν καθ' όλο τον 19^ο και κατά το πρώτο ήμισυ του 20^{ου} αιώνα.

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η Τρίτη περίοδος της ελληνικής βιομηχανίας σφραγίζεται, κυρίως, από τους μεγάλους εκσυγχρονισμούς του «Σχεδίου Marshall» της δεκαετίας του 1950. Η ανάπτυξη των κλάδων των πετρελαιοειδών και των ναυπηγείων στις δυτικές ακτές του Σαρωνικού, και η έκρηξη του κλάδου της παραγωγής οικοδομικών προϊόντων δημιούργησε μια νέα, την τελευταία ίσως του αιώνα μας, γενιά, βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Ειδικά ο κλάδος των οικοδομικών προϊόντων, που είχε αρχίσει να αναπτύσσεται με την κεραμοποιία από τις αρχές του αιώνα, από τα μέσα της δεκαετίας του '50 ακολουθώντας τους ρυθμούς ανάπτυξης των πολεοδομικών συγκροτημάτων της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, κάλυψε με

μονάδες παραγωγής τσιμέντου, ασβέστη, τούβλων, επεξεργασίας μαρμάρου, κ.α., τις βιομηχανικές ζώνες των μεγάλων αστικών κέντρων.

Η αποβιομηχάνιση, μια διαδικασία που άρχισε από τη δεκαετία του '60, επιταχύνθηκε και κορυφώθηκε τη δεκαετία του '80.

1.1. Η Βιομηχανική πνοή της Πάτρας

Ο Νομός Αχαΐας και ιδιαίτερα η πόλη της Πάτρας έχει μακρά βιομηχανική παράδοση. Το πρώτο Ελληνικό εργοστάσιο ιδρύθηκε σ' αυτή το 1846. Η καλλιέργεια και εξαγωγή της σταφίδας τον 19^ο αιώνα έδωσε στην οικονομική περιοχή τον εξωστρεφή προσανατολισμό.

Κατά την διάρκεια του μεσοπολέμου η Αχαΐα αποτελούσε ένα από τα σημαντικότερα βιομηχανικά κέντρα. Οι ριζικές ανακατατάξεις που έλαβαν χώρα μετά την δεκαετία του 1980 στο παγκόσμιο οικονομικό παρασκήνιο είχαν ως αποτέλεσμα να κλείσουν σημαντικές βιομηχανικές επιχειρήσεις και να οδηγηθεί στην ανεργία ένα μεγάλο ποσοστό έμπειρου εργατικού δυναμικού, ιδίως αυτού που απασχολείτο στους κλάδους της κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης. Από και την εξέταση των δεδομένων προκύπτει μια διαφοροποίηση του μεταποιητικού τομέα, καθώς παρατηρείται μια συρρίκνωση της βιομηχανικής δραστηριότητας. Εκείνο, όμως, που παρατηρείται είναι ότι μέσα στους ίδιους ορισμένες επιχειρήσεις προοδεύουν, ενώ οι άλλες όχι.

Τούτο οφείλεται στο βαθμό που κάθε επιχείρηση αξιοποιεί τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες της Ευρωπαϊκής Αγοράς.

Με τον Αναπτυξιακό Νόμο 2324/94 και τα διάφορα κοινοτικά προγράμματα αρκετές μεταποιητικές επιχειρήσεις εκσυγχρονίσθηκαν και προχώρησαν στην δημιουργία επωνύμων προϊόντων και στη βελτίωση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.

Στον Ν. Αχαΐας παράγεται όλη η γκάμα των προϊόντων, ήτοι κλωστοϋφαντουργικά, έτοιμα ενδύματα, τρόφιμα, ποτά, εμφιαλωμένα νερά, ελαστικά-πλαστικά, προϊόντα από μη μεταλλικά ορυκτά, μεταλλικά και μεταλλουργικά προϊόντα, μηχανές, δέρματα, δερμάτινα είδη, προϊόντα κεραμικής υψηλών προδιαγραφών.

Η Βιομηχανική Ζώνη σε ειδικά οργανωμένο χώρο εκτάσεως 4.050 στρεμμάτων, η κατασκευή του Επιστημονικού Πάρκου Πατρών, η λειτουργία των Ερευνητικών Τμημάτων στο Πανεπιστήμιο της Πάτρας, η ολοκλήρωση των αναπτυξιακών έργων που βρίσκονται σε εξέλιξη καθώς και τα παρεχόμενα κίνητρα, επιδοτήσεις και φορολογικές ελαφρύνσεις, δημιουργούν βάση έτσι ώστε να τονωθεί το επενδυτικό κλίμα.

Υπάρχουν τομείς και κλάδοι που μπορούν να αναπτυχθούν. Οι κατευθύνσεις επενδυτικού ενδιαφέροντος, οι οποίες διαφαίνονται ελκυστικές αφορούν παραγωγή τυποποιημένων προϊόντων και ιχθυοπαρασκευασμάτων, παραγωγή ετοιμών φαγητών, παραγωγή βιολογικών προϊόντων, τυποποίηση ελαιόλαδου, παραγωγή προϊόντων από πολυαιθυλένιο, κατασκευή προϊόντων συσκευασίας, κατασκευή συστημάτων πληροφορικής και Η/Υ και δραστηριότητες που να καλύπτουν τον τομέα της υψηλής τεχνολογίας.

Το λιμάνι της Πάτρας. Η τεχνητή διαμόρφωση του λιμανιού της πόλης άρχισε τον 2ο αι. μ.Χ. από τους Ρωμαίους. Έκτοτε έχουν γίνει πολλές επεμβάσεις στο χώρο αλλά τη σημερινή του μορφή έλαβε το λιμάνι από το 1881 και μετά.

Από τις πρώτες βιομηχανικές μονάδες της Πάτρας, παρακάτω θα αναφερθούμε στον **Υδροηλεκτρικό Σταθμό Γλαύκου, το Υφαντήριο Αχαΐκή** στην Άνω Πόλη, το **ζυθοποιείο Πέτρου Λ. Μάμου και στην «ΕΓΛ – Χαρτοποιία Ε.Γ. Λαδοπούλου»**.

Ο Υδροηλεκτρικός Σταθμός Γλαύκου κατασκευάστηκε το 1927 στον ποταμό Γλαύκο για να ηλεκτροδοτήσει την πόλη της Πάτρας. Ο Σταθμός εξακολουθεί να είναι ενεργός. Το 1996 εκτελέστηκαν έργα εκσυγχρονισμού που αλλοίωσαν σε μεγάλο βαθμό τις παλαιές εγκαταστάσεις.

Σε όλη τη διάρκεια του μεσοπολέμου, και αφού ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος ανέδειξε επιτακτικά την ανάγκη της ενεργειακής αυτονομίας της χώρας, το ζήτημα της

αξιοποίησης των εγχωρίων υδάτινων πόρων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας βρισκόταν στην ημερησία διάταξη.

Λίγους μήνες μετά τα εγκαίνια, ανάμεσα στον Νοέμβριο του 1927 και τον Φεβρουάριο 1928, τα έργα υπέστησαν αλληπάλληλες ζημιές από πλημμύρες και πτώση βροχών. Το φράγκα σχεδόν καταστράφηκε.

Οι ζημιές επανορθώθηκαν πρόχειρα και το εργοστάσιο εξακολούθησε να λειτουργεί, αλλά με πολλά προβλήματα και συχνές διακοπές. Τον Μάιο του 1929 ανέλαβε την εκμετάλλευση του σταθμού η ΑΕ Ελληνική Υδροηλεκτρική Εταιρεία «Ο Γλαύκος», που είχαν ιδρύσει ο Δήμος της Πάτρας και η Εθνική Τράπεζα. Η πρώτη ενέργεια της εταιρείας, για να εξασφαλίσει τη σταθερότητα της παραγωγής, αφού η παροχή του νερού μειωνόταν αισθητά του θερινούς μήνες, ήταν να εγκαταστήσει και μια θερμικά μονάδα στην Πάτρα (ακτή Δυμαίων, στη θέση που βρίσκεται σήμερα η ΔΕΗ), με κινητήρα τύπου Diesel (κατασκευαστής Sulzer) 750 ίππων.

Το 1932 η «Γλαύκος» ξεκίνησε μια σειρά μελετών και έργων για την αναδιοργάνωση του σταθμού.

Το 1936 προχώρησε στην ανακατασκευή του φράγματος και στη συνέχεια στην εκτέλεση έργων διευθέτησης του χειμάρρου. Το 1937 εγκαταστάθηκε ένας νέος υδροστρόβιλος και τέλος ενισχύθηκαν οι γραμμές μεταφοράς. Με το πέρας αυτών των έργων ανανέωσης, το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο λειτούργησε πλέον χωρίς διακοπές και η ετήσια παραγωγή του έφτασε από 1.200 ΩΧΒ το 1927 σε 9.000 ΩΧΒ το 1939, ενώ η συνολική παραγωγή του σταθμού ήταν 15.300 ΩΧΒ το 1939.

Πρέπει να σημειωθεί ότι στους πελάτες του σταθμού του Γλαύκου περιλαμβάνονταν οι περισσότερες από τις σημαντικές βιομηχανικές εγκαταστάσεις της Πάτρας. Το

δίκτυο κάλυπτε επίσης γειτονικές κοινότητες για φωτισμό καθώς και αγροτικές περιοχές για αρδευτικούς σκοπούς.

Ο «Γλαύκος» δημιούργησε επίσης ειδικό πρατήριο για την πώληση οικιακών συσκευών. Μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, ένας νέος υδροστρόβιλος αντικατέστησε τους παλαιότερους. Ο σταθμός του Γλαύκου υπήρξε από τους τελευταίους που εξαγοραστήκαν από τη ΔΕΗ στα 1966.

Το Υφαντήριο Αχαϊκή στην Άνω Πόλη της Πάτρας κατασκευάστηκε το 1932. Η πρώτη εγκατάσταση στέγασε βαφείο, πλυντήριο και φινιριστήριο. Το συγκρότημα συνέχισε να επεκτείνεται μέχρι τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά από τη δεκαετία του '60 το υφαντήριο είχε περιορίσει τα τμήματά του και σταμάτησε να λειτουργεί τη δεκαετία του '80.

Το Ζυθοποιείο Πέτρου Λ. Μάμου στην Πάτρα θεμελιώθηκε το 1908 και εγκαινιάστηκε τον Νοέμβριο του 1909. Ο 28χρόνος ιδρυτής ήταν ζυθοποιός με εξειδικευμένες σπουδές στο Μόναχο και εμπειρία από εργοστάσια της Γερμανίας και της Αυστρίας.

Οι πρώτες εγκαταστάσεις συμπληρώθηκαν σταδιακά έως το 1912, βάσει σχεδίων που εκπονήθηκαν στη Γερμανία, αλλά που δεν φαίνεται να εφαρμόστηκαν με απόλυτη ακρίβεια, τουλάχιστον όσον αφορά την κτιριακή υποδομή.

Μεταξύ 1925 και 1930, η εταιρεία μετατράπηκε σε ανώνυμη («Πατραϊκόν εργοστάσιον Ζυθοποιίας και Παγοποιίας «Πέτρος Μάμος» ΑΕ. Την ίδια εποχή πραγματοποιήθηκε εκτεταμένη ανανέωση του εξοπλισμού και η εγκατάσταση ηλεκτρίστηκε.

Μετά το 1935 εγκαταστάθηκε επίσης στον χώρο του εργοστασίου ένας υποσταθμός της υδροηλεκτρικής εταιρείας «Γλαύκος». Το εργοστάσιο απασχολούσε τότε 100 άτομα περίπου και η παραγωγή έφθανε στους 3.000 τόνους μπίρας τον χρόνο και 1.100 σήλες πάγου την ημέρα. Γύρω στα 1930-31, όμως, το ζυθοποιείο διέκοψε την λειτουργία του, ενώ συνέχισε να εργάζεται ως παγοποιείο. Την εποχή εκείνη μονοπωλούσε την ελληνική αγορά της μπίρας το ζυθοποιείο Φιξ.

Το Μάιο του 1950 επισκευάστηκαν οι εγκαταστάσεις και άρχισε να επαναλειτουργεί το ζυθοποιείο. Με τον εξοπλισμό αυτόν, όπως αποτυπώνεται στα σχέδια του 1950, το εργοστάσιο λειτούργησε για τρεις ακόμη δεκαετίες. Γύρω στα 1960 η παραγωγή του ανερχόταν σε 280 τόνους μπίρας τον μήνα και 1.000 σήλες πάγου την ημέρα, ενώ ο αριθμός των απασχολημένων ήταν 71 άτομα. Στις αρχές της δεκαετίας του 1970 η επιχείρηση προχώρησε σε ανανέωση του εξοπλισμού στο μηχανοστάσιο και το λεβητοστάσιο και στην εγκατάσταση νέου εμφιαλωτηρίου, που εκτελούσε και εμφιάλωση κρασιών και χυμών. Το συγκρότημα απασχολούσε στα 1974, 90 άτομα. Διέκοψε τη λειτουργία του περίπου το 1980.

Η εγκατάσταση της πρώτης χαρτοποιητικής μηχανής στο εργοστάσιο της Πάτρας ολοκληρώθηκε το 1928, οπότε και ιδρύθηκε από τον Ευάγγελο Γ. Λαδόπουλο η εταιρεία «ΕΓΛ – Χαρτοποιία Ε.Γ. Λαδοπούλου» . Η ανάπτυξη της εταιρείας υπήρξε συνεχής και στη δεκαετία του 1930 εγκαταστάθηκε η δεύτερη μηχανή, ενώ το 1955 και τρίτη

2. ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2.1. Γενικά

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει ιδιαίτερα χαμηλές αναπτυξιακές επιδόσεις συγκριτικά με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας υστερεί τόσο σε εθνικό, όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρότι παράγει 5,1% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (4η μεγαλύτερη συμμετοχή), είναι προτελευταία (12η) στην κατάταξη των Περιφερειών της χώρας για το κατά κεφαλή προϊόν. Και οι τρεις νομοί της Περιφέρειας υστερούν έναντι του εθνικού μέσου όρου. Ειδικότερα, το 2003 το κ.κ. ΑΕΠ της Περιφέρειας κυμάνθηκε στο 77,3% του κ.κ. ΑΕΠ της χώρας, και στο 62,7% του μέσου ευρωπαϊκού κ.κ. ΑΕΠ σε Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης (ΜΑΔ).

Κατά την περίοδο 2000-2003, η Περιφέρεια αναπτύχθηκε με ρυθμούς ανάπτυξης υψηλότερους του μέσου όρου της ΕΕ, με αποτέλεσμα να μειωθεί η προαναφερόμενη διαφορά. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ σε ΜΑΔ ήταν 7,4%, ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος ετήσιος ρυθμός ήταν περίπου 3%.

Πίνακας 1. Περιφερειακή κατανομή ΑΕΠ και κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ευρώ και σε ΜΑΔ, 2003.

Γεωγραφική Ενότητα	ΑΕΠ (εκ. ευρώ)	κ.κ. ΑΕΠ (ευρώ)	ΑΕΠ σε ΜΑΔ	κ.κ. ΑΕΠ σε ΜΑΔ
ΕΕ25	9.953.329	21.740,6	9.953.329	21.740,6
ΕΕ15	9.503.521	24.777,4	9.100.568	23.720,1
Ελλάδα	155.543,2	14.110,1	194.390,1	17.634,1
Δυτική Ελλάδα	7.951,3	10.904,7	9.937,1	13.628,1

Πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων 2007-2013.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat (2003), ο πρωτογενής τομέας του Νομού Ηλείας παράγει 27% της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ), ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για την Αιτωλοακαρνανία και την Αχαΐα είναι 12,8% και 6,2%.

Στην Περιφέρεια παράγεται 11% της αγροτικής παραγωγής της χώρας, 4% της μεταποιητικής και 5% των υπηρεσιών. Διαχρονικά, παρατηρείται μια μείωση της συμμετοχής του πρωτογενή τομέα στο ΑΕΠ της Περιφέρειας, αλλά παραμένει ακόμα σε υψηλά επίπεδα σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας που κυμαίνεται στο 8,0%.

Ο δευτερογενής τομέας παράγει το 22% της ΑΠΑ της χώρας, ενώ στην Περιφέρεια κυμαίνεται στα μικρότερα επίπεδα. Συγκεκριμένα, ο δευτερογενής τομέας της Περιφέρειας παράγει το 16,7% της συνολικής ΑΠΑ της Περιφέρειας, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για Αιτωλοακαρνανία, Αχαΐα και Ηλεία είναι 14,4%, 20,2% και

11,2%. Παρότι στο νομό Αχαΐας μειώθηκε το ποσοστό του, παραμένει συγκριτικά σημαντικό τμήμα του προϊόντος του. Στο σύνολο της χώρας, η Περιφέρεια παράγει το 3,9% της συνολικής ΑΠΑ του δευτερογενή τομέα.

Αναφορικά, με τη συμμετοχή του τριτογενή τομέα στην ΑΠΑ σε επίπεδο της χώρας, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, παρατηρείται σχετική ισοκατανομή. Το ποσοστό κυμαίνεται από 71% για τη Δυτική Ελλάδα έως 73,8% για την Αχαΐα. Στον τριτογενή τομέα η Περιφέρεια παρουσιάζει σταθερό ρυθμό αύξησης και συμμετέχει στην συνολική ΑΠΑ του τομέα των υπηρεσιών της χώρας με 5,1%.

2.2. Οικονομικά στοιχεία κατά τομέα

Ο Πρωτογενής τομέας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας παρότι αποτελεί σημαντικό πόλο απασχόλησης και οικονομικής δραστηριότητας έχει χαμηλή ανταγωνιστικότητα λόγω υψηλού κόστους και χαμηλής ποιότητας των προϊόντων, αλλά και λόγω των αδυναμιών που υπάρχουν στον τομέα διακίνησης και εμπορίας. Τα κυριότερα προβλήματα που εμφανίζει ο πρωτογενής τομέας είναι τα παρακάτω:

- Μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος,
- Ηλικιακή διάρθρωση του αγροτικού πληθυσμού,
- Αδυναμίες του τομέα εμπορίας και διακίνησης των αγροτικών προϊόντων,
- Τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας των Αγροτικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων,
- Έντονη διαφοροποίηση της παραγωγικότητας και των εισοδημάτων εντός της Περιφέρειας.

Οι τρεις νομοί δεν συμμετέχουν εξίσου σε μέγεθος και ένταση παραγωγής. Στους νομούς Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας ο πρωτογενής τομέας παίζει σημαντικότερο ρόλο στην οικονομία τους και γι' αυτό μπορούν να χαρακτηριστούν κατεξοχήν αγροτικοί νομοί.

Στην γεωργία η εκμηχάνιση προχώρησε με γρήγορο ρυθμό τα τελευταία χρόνια με ευεργετικά αποτελέσματα στην παραγωγικότητα.. Παράλληλα με την εκμηχάνιση, αξιόλογη ήταν και η ανάπτυξη του τομέα μεταποίησης προϊόντων. Οι βασικότεροι κλάδοι φυτικής παραγωγής είναι η ελαιοκαλλιέργεια, τα κηπευτικά, τα εσπεριδοειδή, η αμπελοκαλλιέργεια, η βιομηχανική τομάτα, το βαμβάκι και τα καπνά. Από την άλλη μεριά η κτηνοτροφική παραγωγή δεν βρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα με αποτέλεσμα η συμμετοχή της ζωικής παραγωγής στο γεωργικό εισόδημα να είναι χαμηλή ενώ και οι δυνατότητες οικονομικής εκμετάλλευσης των δασών για παραγωγή ξυλείας είναι περιορισμένες, Ο αλιευτικός κλάδος παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη. Δυναμισμό εμφανίζουν ιδιαίτερα η αλιεία εσωτερικών υδάτων και οι υδατοκαλλιέργειες στις οποίες η Περιφέρεια έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα λόγω της γεωμορφολογία της.

Αμπελώνας στην Αχαΐα. Τέτοιου είδους καλλιέργειες μπορεί να συναντήσει κανείς οπουδήποτε στο νομό αφού το κλίμα όσο και το έδαφος ευνοούν την ανάπτυξή τους.

Ο Δευτερογενής τομέας την περίοδο 1984-1992 στιγματίστηκε από την έντονη αποβιομηχάνιση που έπληξε την Πάτρα, μια πόλη με έντονη μεταποιητική παράδοση. Ωστόσο τα τελευταία χρόνια παρουσιάστηκε ανάκαμψη μέσω της αναδιάρθρωσης της μεταποιητικής βάσης και της μετατόπισης των δραστηριοτήτων από τους παραδοσιακούς φθίνοντες κλάδους (μεγάλες μονάδες) προς ανταγωνιστικές και βιώσιμες δραστηριότητες. Σύμφωνα με το Μητρώο Επιχειρήσεων, ο συνολικός αριθμός επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα στην Περιφέρεια ανήλθε στις 10.300, παρουσιάζοντας αύξηση περίπου κατά 18,5% σε σχέση με το 2001. Παρόλα τα προβλήματα, ο Νομός Αχαΐας παράγει το 3,1% του συνολικού ΑΕΠ της μεταποίησης της χώρας, συγκριτικά πολύ μεγαλύτερο ποσοστό από 0,5% που παράγουν οι νομοί Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας. Συμπερασματικά μπορεί η Αχαΐα να χαρακτηριστεί σαν ο κατ' εξοχήν μεταποιητικός νομός της περιφέρειας.

Οι βασικότερες μεταποιητικές μονάδες στην Περιφέρεια της Δυτικής Ελλάδος αφορούν τους κλάδους τροφίμων και ποτών, ένδυσης, εκτυπώσεων, εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών –πληροφορικής, χαρτιού, πλαστικών, βιομηχανίες ξύλου και μη μεταλλικών ορυκτών.

Η συμμετοχή των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, των ερευνητικών ινστιτούτων και του Επιστημονικού Πάρκου στην Περιφέρεια εξασφαλίζει την προσέλκυση καινοτόμων επενδυτικών δραστηριοτήτων σε τομείς που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αγοράς. Η ύπαρξη των οργανωμένων Βιομηχανικών Περιοχών (ΒΙΠΕ Πατρών, Εμπορικό Λιμάνι Αστακού) παρέχει τη δυνατότητα για την περαιτέρω ανάπτυξη των μεταποιητικών δραστηριοτήτων.

Σύγχρονη παραγωγή ελαιόλαδου σε ελαιοτριβείο.

Ο Τριτογενής τομέας στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας παρουσίασε αυξητικές τάσεις στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της περιφέρειας ενώ διατήρησε σταθερό το ποσοστό συμβολής του στο σχηματισμό του προϊόντος του τομέα στη χώρα. Ο τριτογενής τομέας αποτελεί τον κυρίαρχο τομέα της Περιφέρειας με 57,6% των απασχολούμενων και 71% της ΑΠΑ (New Cronos, Eurostat, 2005). Στην ΠΔΕ δραστηριοποιούνται 31.383 επιχειρήσεις και η αύξηση σε σχέση με το 2001 είναι περίπου 10%. Η μεγαλύτερη είναι η συμβολή του νομού Αχαΐας.

Συγκριτικά πλεονεκτήματα έχει η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας στον τριτογενή τομέα, ιδιαίτερα στις μεταφορές. Η Πάτρα αποτελεί την κύρια πύλη της χώρας προς τη Δυτική Ευρώπη και μείζονα κόμβο μεταφορών με αποτέλεσμα την έντονη ανάπτυξη των διεθνών θαλάσσιων μεταφορών και του εμπορίου από και προς το λιμάνι της. Οι υπηρεσίες παρουσιάζουν επίσης ανοδική τάση, ενώ ευνοϊκές διαφαίνονται οι προοπτικές για την ανάπτυξη του τουρισμού λόγω της ύπαρξης αξιόλογων φυσικών, πολιτιστικών και τουριστικών πόρων στην περιοχή παρότι μέχρι στιγμής η εκμετάλλευσή τους είναι ελλιπής.

Παράλληλα με τους τομείς αυτούς, η πρωτεύουσα της Δυτικής Ελλάδος, παρουσιάζει μεγάλη ανάπτυξη στους τομείς των υπηρεσιών υγείας, εκπαίδευσης, έρευνας και ανάπτυξης, καθώς και των παραγωγικών υπηρεσιών.

2.3. Υποδομές και Ποιότητα Ζωής

Επίπεδο εκπαίδευσης

Στην Περιφέρεια το 36,8% του πληθυσμού ανήκει σε ηλικιακή ομάδα από 0 έως 29 ετών. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 9,7% των φοιτητών αναφέρεται στην ΠΔΕ. Το

εργατικό δυναμικό με εκπαίδευση μέχρι και το Δημοτικό αποτελεί το 27,5%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας είναι 31% (2004). Το εργατικό δυναμικό Γυμνασιακής εκπαίδευσης αποτελεί το 14,4%, ενώ το εργατικό δυναμικό Λυκειακής εκπαίδευσης καλύπτει το 15,7% του συνόλου (αντίστοιχα ποσοστά χώρας: 15,5% και 17,3%). Το ανθρώπινο δυναμικό Ανώτερης, Ανώτατης και Μεταπτυχιακής εκπαίδευσης αποτελεί το 35,4% του συνολικού (αντίστοιχο ποσοστό χώρας: 28,1%). Ωστόσο, χαρακτηριστικό για την Περιφέρεια είναι το γεγονός ότι σ' αυτήν απασχολείται το 5,2% του συνόλου των κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου, ποσοστό που την κατατάσσει τρίτη στην χώρα.

Απασχόληση

Η διαχρονική εξέλιξη του ενεργού πληθυσμού και της απασχόλησης τα τελευταία χρόνια παρουσιάζεται φθίνουσα, παρά τη συνολική αύξηση του πληθυσμού της Περιφέρειας.

Οι επιδόσεις τόσο της χώρας, όσο και της Περιφέρειας σε σχέση με τα κριτήρια της Στρατηγικής της Λυσσαβόνας παρουσιάζουν σχετική υστέρηση σε σύγκριση με τους δείκτες της ΕΕ των 15 και των 25, αλλά και σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί για το 2010. Για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, το ποσοστό της συνολικής απασχόλησης διαμορφώνεται στο 55,6% του συνολικού πληθυσμού, ενώ ο στόχος της χώρας για το 2005 ήταν το 67%, κάτι το οποίο δεν είχε επιτευχθεί. Βασική αιτία για τη χαμηλή επίδοση στο ποσοστό απασχόλησης αποτελεί ο ιδιαίτερα χαμηλή συμμετοχή των γυναικών (39,2%), έναντι του στόχου για αύξησή του στο 60% το 2010.

Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εμφανίζει διαφορετική κατανομή ως προς την κλαδική σύνθεση σε σχέση με την αντίστοιχη της χώρας. Ο πρωτογενής τομέας αποτελεί το δεύτερο σημαντικότερο τομέα απασχόλησης (23,9%) μετά τον τριτογενή στον οποίον απασχολείται το 57,6% του εργατικού δυναμικού. Βέβαια, σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια, παρατηρείται ραγδαία μείωση των απασχολουμένων στον τριτογενή τομέα, ενισχύοντας την στροφή προς τον τομέα των υπηρεσιών.

Ανεργία

Το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια φθάνει το 12,5% και είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο εθνικό που ανέρχεται στο 10,5% (Eurostat, 2004). Συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας για τις γυναίκες ανήλθε στο 21% και για τους νέους στο 30,2%, με το μέσο ποσοστό ανεργίας της χώρας για τις δύο αυτές κατηγορίες του πληθυσμού να είναι 16,2% και 26,9%, αντίστοιχα. Η υστέρηση της Περιφέρειας γίνεται ακόμα εντονότερη αν λάβουμε υπόψη μας τα στοιχεία στην Ευρώπη. Το μέσο ευρωπαϊκό ποσοστό ανεργίας των γυναικών ανέρχεται στο 10,1% και των νέων στο 18,5%. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2004, η Δυτική Ελλάδα σημειώνει το 61,6% των ανέργων να ανήκουν στην κατηγορία των μακροχρόνια ανέργων.

Σχετικά με την παραγωγικότητα της εργασίας, διαπιστώνεται ότι η ΠΔΕ σημειώνει επίπεδο χαμηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ των 15, αλλά και των 25.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατηρούμε ότι η βελτίωση του επιπέδου της παραγωγικότητας της εργασίας αποτελεί μια από τις βασικότερες προκλήσεις της Περιφέρειας.

Πίνακας 2. Παραγωγικότητα εργασίας & ωριαία παραγωγικότητα, 2002.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ			ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑ ΕΡΓΑΤΩΡΑ		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΡΓΑΤΩΡΩΝ ΠΛΗΡΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣ.Α ΝΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑ
	ΑΕΠ ΣΕ ΜΑΔ ΑΝΑ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟ	% ΤΟΥ Μ.Ο. ΤΗΣ ΕΕ-25	% ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟ Μ.Ο. ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	ΑΕΠ ΣΕ ΜΑΔ ΑΝΑ ΣΥΝΟΛΟ ΕΡΓ/ΩΡΩΝ ΕΤΟΥΣ	% ΑΠΟΚΛΙΣΗ ΑΠΟ ΤΟ Μ.Ο. ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	
ΕΕ-25	50.006	100				
ΕΕ-15	56.095	112,2				
ΕΛΛΑΔΑ	35.961	71,0	0,0	80,783	0,0	43,2
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	31.777	63,5	-11,6	70,889	-12,2	42,9

Πηγή: New Cronos, Eurostat 2005.

Η διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας της Δυτικής Ελλάδας τα τελευταία χρόνια δείχνει τάσεις αύξησης. Συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας το έτος 1993 ήταν 10,6%, ενώ το 1997 έπεσε στο 8,4% (τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά ανεργίας είναι 9,7% και 10,3%). Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας στο σύνολο των ανέργων ανερχόταν το 1997 στο 67,7%, ενώ για την χώρα στο 57,1%. Το ποσοστό ανεργίας για τις γυναίκες το 1997 ήταν 12,9%, ενώ οι νέοι καταλάμβαναν το 29,9% των ανέργων, σε αντιστοιχία με την χώρα όπου τα ποσοστά ήταν 15,9% και 32,3%.

2.4. SWOT ανάλυση Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Πίνακας 3. SWOT ανάλυση Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Ισχυρά σημεία	Αδυναμίες
Ζεύξη Ρίου-Αντιρρίου.	Πληθυσμιακή αποδυνάμωση της υπαίθρου.
Κομβική Θέση Πάτρας ως Δυτική Πύλη της χώρας.	Χαμηλό κ.κ.ΑΕΠ.
Λειτουργία Ερευνητικών Ινστιτούτων Δειθνούς Εμβέλειας.	Χαμηλά ποσοστά απασχόλησης και υψηλά ποσοστά ανεργίας.
Πλούσιο υδάτινο δυναμικό.	Υψηλά ποσοστά απασχόλησης στον αγροτικό τομέα.
Τουριστικοί και πολιτισμικοί πόροι, με κύριο συντελεστή παγκόσμιας εμβέλειας την Ολυμπία.	Χαμηλή παραγωγικότητα εργασίας.
Περιβαλλοντικοί πόροι προστατευμένοι από διεθνείς συμβάσεις (NATURA, RAMSAR).	Ελλιπής διάχυση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων στην παραγωγική διαδικασία.
Ικανή αγροτική παραγωγή για την στήριξη μεταποιητικών δραστηριοτήτων.	Ενδοπεριφερειακές ανισότητες σε υποδομές υψηλής τεχνολογίας, πληροφορικής και επικοινωνίας.
Η Βιομηχανική παράδοση της περιφέρειας και πιο συγκεκριμένα του νόμου Αχαΐας. Η ύπαρξη σημαντικών βιομηχανικών υποδομών (ΒΙΠΕ, ΝΑΒΙΠΕ).	Έλλειψη υποδομής για διαχείριση απορριμάτων.
Ύπαρξη επαρκούς και ικανού επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού.	Διάβρωση εδαφών/απώλεια εδαφικού καλύμματος λόγω απόδρασης και πυρκαγιών.
Ικανοποιητικά μεγέθη της Πρωτεύουσας για τη συγκρότηση εξειδικευμένων στελεχών.	Έλλειψη πλήρους πολιτικού αεροδρομίου, κλειστών αυτοκινητόδρομων και συγχρόνου σιδηροδρομικού δικτύου.
Κατανόηση των πλεονεκτημάτων των νέων τεχνολογιών από τον επιχειρηματικό κόσμο. Ύπαρξη μεγάλου αριθμού δομών στήριξης.	Έλλειψη δικτύου φυσικού αερίου.
Τηλεπικοινωνιακές υποδομές σε ικανοποιητικό επίπεδο.	Δύσκολη προσπελασιμότητα ορεινών περιοχών.
	Η κρίση που έπληξε την περιφέρεια και ειδικότερα τον μεταποιητικό τομέα

<p>Η αξιοποίηση των διαφόρων μεγάλων έργων που εκτελούνται στην περιφέρεια.</p>	
<p>Ευκαιρίες</p> <p>Δημιουργία και λειτουργία του Δυτικού Άξονα, της ΠΑΘΕ (Κόρινθος-Πάτρα), και σύγχρονης σιδηροδρομικής γραμμής.</p> <p>Αναβάθμιση του ρόλου της Πάτρας ως Δυτική Πύλη της Ελλάδας προς τις χώρες της ΕΕ.</p> <p>Αξιοποίηση των εργατικών δομών της Περιφέρειας.</p> <p>Αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης ποιοτικών υπηρεσιών στον τομέα του ειδικού ή εναλλακτικού τουρισμού.</p> <p>Ανάπτυξη αιολικής, υδροηλεκτρικής ενέργειας.</p> <p>Ανάπτυξη τουρισμού και ιδιαίτερα των εναλλακτικών μορφών του.</p>	<p>Απειλές</p> <p>Έντονος ανταγωνισμός σε τομείς της παραγωγής από χώρες της ΕΕ μετά τη διεύρυνση του 2005.</p> <p>Δυσμενείς ρυθμίσεις νέας ΚΑΠ.</p> <p>Καθυστέρηση σύνδεσης με Εγνατία και Πενευρωπαϊκούς άξονες.</p> <p>Ραγδαία μείωση των απασχολούμενων στον αγροτικό τομέα.</p>

2.5. Αποτελέσματα προγραμματιστικής περιόδου 2000-2006

Η στρατηγική ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας θεμελιώθηκε στην υλοποίηση των παρακάτω στόχων:

- A) Ενίσχυση και αξιοποίηση της θέσης της Περιφέρειας,
- B) Τουριστική Ανάπτυξη,
- Γ) Αναδιοργάνωση και επέκταση της βιομηχανικής βάσης και προώθηση της καινοτομίας.
- Δ) Βελτίωση ποιότητας ζωής,
- Ε) Προώθηση της απασχόλησης και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού,
- ΣΤ) Αγροτική ανάπτυξη.

Αναφορικά με τον τρίτο στόχο, ενισχύθηκαν οι ιδιωτικές επενδύσεις των τομέα μεταποίησης και τουρισμού και εντάχθηκαν στο πρόγραμμα 29 ερευνητικά προγράμματα.

3. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Ο σκοπός της δημιουργίας των Βιομηχανικών Περιοχών ήταν βιομηχανική, βιοτεχνική και γενικότερη επιχειρηματική ανάπτυξη και οικονομική πρόοδος της χώρας, καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος.

Η ανάπτυξη των νέων βιώσιμων ΒΙ.ΠΕ, η ταχεία ολοκλήρωση των έργων στις ήδη λειτουργούσες και αναπτυσσόμενες περιοχές, η πραγματοποίηση των έργων αξιοποίησης των οριοθετημένων περιοχών αποτελούσαν τους στόχους της Ελληνικής Τράπεζας Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΝΠΙΔ), η οποία ιδρύθηκε το 1964. Το 1973 μετατράπηκε σε Εταιρεία, που ανήκει στο Δημόσιο και υπάγεται στη Νομοθεσία που ισχύει για τις Τράπεζες και τις Ανώνυμες Εταιρείες. Απο το έτος 2002 μετατράπηκε σε ΕΤΒΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ Α.Ε. με Μετοχική σύνθεση : 65%, Ελληνικό Δημόσιο 35%.

Απο το 2002 η ΕΤΒΑ εταιρεία, η οποία δραστηριοποιείται με την ανάπτυξη των βιομηχανικών περιοχών και την ανάδειξη νέων, είναι κάτω από την σκέπη του ομίλου Πειραιώς.

3.1. Η Πορεία της ΕΤΒΑ

Η τράπεζα αναπτύσσει δραστηριότητες, παρέχει υπηρεσίες και προϊόντα στους τομείς Εμπορικής, Επενδυτικής και Αναπτυξιακής Τραπεζικής.

Η πώληση της ETBA σε ιδιώτες σηματοδότησε το τέλος μιας εποχής κρατικού παρεμβατισμού στις τράπεζες και στην οικονομία, αφού η «ιστορική» τράπεζα συνέβαλλε τα μέγιστα στην ανάπτυξη της βιομηχανίας στις δεκαετίες του '60 και του '70.

Η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης (ETBA) ιδρύθηκε το 1964, ύστερα από τη συγχώνευση του Οργανισμού Βιομηχανικής Αναπτύξεως (ΟΒΑ), του Οργανισμού Χρηματοδότησης Οικονομικής Αναπτύξεως (ΟΧΟΑ) και του Οργανισμού Τουριστικής Πίστewς (ΟΤΠ).

Από την ίδρυσή της η ETBA έχει χρηματοδοτήσει περισσότερες από 2.000 επιχειρήσεις. Επιπλέον, η ETBA έχει διαχειριστεί έναν σημαντικό αριθμό ευρωπαϊκών προγραμμάτων (Mentor, Retex, Jopp-Phare, Prisma).

Η ETBAbank διαθέτει ένα καλά οργανωμένο δίκτυο περιφερειακών καταστημάτων που καλύπτουν όλα τα ζωτικά σημεία της Ελλάδας ως εξής: Κατάστημα Συγγρού, Αθήνα, Κατάστημα Πανεπιστημίου, Κατάστημα Θεσσαλονίκης, Κατάστημα Βιομηχανικής περιοχής Θεσσαλονίκης, Κατάστημα Καβάλας, Κατάστημα Κοζάνης, Κατάστημα Κομοτηνής, Κατάστημα Ιωαννίνων, Κατάστημα Βόλου, Κατάστημα Πατρών, Κατάστημα Τρίπολης, Κατάστημα Ηρακλείου, Κατάστημα Χανίων.

Σήμερα διαθέτει σε λειτουργία 23 Βιομηχανικές Περιοχές, 1 Βιοτεχνικό Κέντρο και 1 Ναυτιλιακή Βιομηχανική Περιοχή. Βρίσκονται επίσης σε ανάπτυξη 5 νέες Βιομηχανικές Περιοχές και 2 Βιοτεχνικά Πάρκα.

Επίσης, μετέχει σε 142 επιχειρήσεις, από τις οποίες 12 είναι εταιρείες κυριότητας ή συμμετοχής σε πλειοψηφία. Διαθέτει δύο καταστήματα στην Αθήνα και από ένα σε

Θεσσαλονίκη, Κοζάνη, Κομοτηνή, Γιάννενα, Βόλο, Πάτρα, Τρίπολη, Χανιά και Ηράκλειο.

Το έτος 1972 η ΕΤΒΑ ιδρύει την πρώτη θυγατρική εταιρεία με την επωνυμία Ελληνικές Εξαγωγές ΑΕ η οποία δραστηριοποιείται ως εταιρεία χρηματοδότησης εξαγωγικών επιχειρήσεων.

Το επόμενο έτος (1973) η ΕΤΒΑ ιδρύει την Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου (ΕΕΕΧ), γεγονός που οδηγεί στην καθιέρωση του θεσμού των εταιρειών επενδύσεων χαρτοφυλακίου στη χώρα μας. Το ίδιο έτος η εταιρεία εισάγεται στο ΧΑΑ.

Το έτος 1978 ιδρύεται η θυγατρική εταιρεία ΒΙΠΕΤΒΑ ΑΕ, η οποία δραστηριοποιείται στη μελέτη και στην κατασκευή των βιομηχανικών περιοχών της χώρας. Οι βιομηχανικές περιοχές (ΒΙ.ΠΕ.) αποτελούν αυτοτελείς χωρικές ενότητες μεταποιητικών δραστηριοτήτων. Η ανάπτυξή τους βασίζεται στη συγκέντρωση επιχειρηματικών μονάδων, στη δημιουργία συμπληρωματικών δραστηριοτήτων και παράλληλα στην επίτευξη οικονομιών κλίμακος σε όφελος του Δημοσίου αφενός και των εγκατεστημένων σε αυτές επιχειρήσεων αφετέρου, ενώ διασφαλίζεται μεγαλύτερη προστασία του περιβάλλοντος, με την επιβολή και τον έλεγχο ειδικών μέτρων στις επιχειρήσεις και την εγκατάσταση και λειτουργία έργων προστασίας περιβάλλοντος (μονάδες καθαρισμού αποβλήτων - αγωγοί διάθεσης).

Σήμερα λειτουργούν κοντά στα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας 24 ΒΙ.ΠΕ. συνολικής έκτασης 45.000 στρεμμάτων, όπου έχουν κατασκευασθεί τα βασικά έργα υποδομής, στις οποίες είναι εγκατεστημένες 2.500 περίπου επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους από 40.000 εργαζομένους.

Το έτος 1987 η ETBA δραστηριοποιείται στον χώρο της χρηματοδοτικής μίσθωσης και ιδρύει την εταιρεία ETBA Leasing ΑΕ. Η εταιρεία εισάγεται στο ΧΑΑ και αργότερα περιλαμβάνει στο μετοχικό της σχήμα τον όμιλο Ασπίς Πρόνοια (με ποσοστό 5% περίπου) που έχει σημαντική παρουσία στη στεγαστική πίστη, προκειμένου να δραστηριοποιηθεί και στο leasing ακινήτων.

Το έτος 1990 η θυγατρική εταιρεία Ελληνικές Εξαγωγές ΑΕ μετονομάζεται σε ETBA Finance ΑΕ, με σύγχρονη αλλαγή του αντικειμένου της, το οποίο αφορά πλέον τη δραστηριοποίησή της στον χώρο των ειδικών εκκαθαρίσεων - αποκρατικοποιήσεων.

Το έτος 1991 η ETBA εισέρχεται και στον χώρο των ασφαλειών, ιδρύοντας, σε συνεργασία με την ETBA Leasing ΑΕ, την ETBA Ασφαλιστική Πρακτορική με βασικό σκοπό την προώθηση και παροχή ασφαλιστικών και άλλων παρεμφερών υπηρεσιών.

Το έτος 1996 η ETBA δραστηριοποιείται και στον χώρο των αμοιβαίων κεφαλαίων με την ίδρυση της εταιρείας ETBA Natwest ΑΕΔΑΚ και με τη συνεργασία της Natwest Bank Plc. και αναλαμβάνει τη διαχείριση τριών αμοιβαίων κεφαλαίων (διαχείρισης διαθέσιμων εσωτερικού, μετοχικό εσωτερικού και διεθνές ομολογιών). Μετά την αποχώρηση της Natwest από την Ελλάδα, το μερίδιο της πώλησης μεταβιβάζεται σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία και την έγκριση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς στην Π&Κ Κεφαλαίου και η επωνυμία μετεβλήθη σε ETBA Π&Κ ΑΕΔΑΚ.

Εκτός από την ίδρυση εταιρειών σχετικών με την επιχειρηματική της δραστηριότητα, η ETBA έχει ιδρύσει το πολιτιστικό-τεχνολογικό ίδρυμα ETBA (ΠΤΙ. ETBA) το 1980,

με σκοπό τη διατήρηση και προστασία της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι κύριες δραστηριότητες του ιδρύματος αυτού είναι:

- η οργάνωση τεχνικών μουσείων, συνεδρίων, εκδόσεων και
- η συμμετοχή στις σχετικές, με τα ενδιαφέροντα του ιδρύματος, εθνικές και διεθνείς δραστηριότητες.

Ο θεσμός των Βιομηχανικών Περιοχών (ΒΙ.ΠΕ.) λύνει πολλά προβλήματα που αποτελούν εμπόδια στον ιδιώτη επενδυτή για να προχωρήσει στο επενδυτικό του πρόγραμμα. Του παρέχει μια οργανωμένη υποδομή για εγκατάσταση, τις αναγκαίες υπηρεσίες, και κατάλληλα κτιριακά συγκροτήματα. Επίσης, ανακουφίζει τις μεγάλες πόλεις από την συγκέντρωση της βιομηχανικής δραστηριότητας, βοηθά τους αρμόδιους φορείς να ολοκληρώσουν τον προγραμματισμό για χρήση γης και χωροθέτηση της βιομηχανίας.

Η ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ είναι εταιρεία στην οποία συμμετέχει το ελληνικό Δημόσιο κατά 35% και ο Όμιλος της Τράπεζας Πειραιώς, που έχει και την ευθύνη του management, κατά 65%. Θα μπορούσε να θεωρηθεί σαν ένα από τα πλέον πετυχημένα δείγματα συνεργασίας μεταξύ ιδιωτικού και ευρύτερου δημοσίου τομέα, συνδυάζοντας τα κριτήρια ιδιωτικής οικονομίας με εκείνα της περιφερειακής ανάπτυξης, της κοινωνικής ευθύνης και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις στις ΒΙΠΕ έχουν πολλαπλά συγκριτικά πλεονεκτήματα.

Η ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. έχει εξασφαλίσει για τις επιχειρήσεις ευνοϊκούς όρους δόμησης, πλήρεις υποδομές σε δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης, υπηρεσίες καθαριότητας

αλλά και κέντρα εξυπηρέτησης των επιχειρήσεων, πυροσβεστικό σταθμό, ευρυζωνικά δίκτυα και καταστήματα Τράπεζας Πειραιώς.

Ενισχυμένη από τη συνεργασία της με τον Όμιλο της Τράπεζας Πειραιώς, η ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. συμβάλλει τώρα πιο αποτελεσματικά στην ανάπτυξη επιχειρήσεων κάθε κλάδου, εξασφαλίζοντας βιομηχανικά και βιοτεχνικά οικόπεδα σε οργανωμένες περιοχές, που έχουν επιλεγεί με στρατηγικό στόχο την διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε συγκοινωνιακά δίκτυα εθνικών οδών, λεωφορειακών γραμμών, σιδηροδρόμων και αερολιμένων.

Σήμερα, η αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας αποτελεί μείζον ζήτημα για την περαιτέρω ανάπτυξη σε διεθνές επίπεδο, που άπτεται μίας σειράς παραγόντων, από την εξατομικευμένη περιβαλλοντική συμπεριφορά του κάθε ατόμου, μέχρι την δράση των επιχειρήσεων και τον θεσμικό ρόλο των κυβερνήσεων και των κρατών.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης – μέσω του οποίου εκπροσωπείται το Ελληνικό Δημόσιο στην ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ – προωθεί μία σειρά καινοτόμων μέτρων για την αξιοποίηση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας και έχει την ευθύνη για την επιχειρησιακή / επιχειρηματική εξειδίκευση περιβαλλοντικών πολιτικών.

Σήμερα Η ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ:

- Υλοποιεί, σε συνεργασία με την ΔΕΗ ενεργειακό έργο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά συστήματα σε εκτάσεις ιδιοκτησίας της.
- Διαθέτει εκτάσεις, που κατά κανόνα είναι δύσκολο να αξιοποιηθούν από άλλες αμιγώς παραγωγικές δραστηριότητες, για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών

συστημάτων, παρέχοντας έτσι στους επενδυτές, ασφαλές και σταθερό περιβάλλον εγκατάστασης και θεσμικές διευκολύνσεις.

- Παρέχει υπηρεσίες ολοκληρωμένης τεχνικής υποστήριξης και συμβουλευτικής καθοδήγησης επενδυτών που ενδιαφέρονται να επενδύσουν σε φωτοβολταϊκά συστήματα.

- Αναπτύσσει πρωτοβουλίες για την αξιοποίηση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας από τις εγκατεστημένες επιχειρήσεις στις Βιομηχανικές περιοχές αλλά και άλλες συνολικότερες λύσεις που ενσωματώνουν το κριτήριο της περιβαλλοντικής διαχείρισης στη λειτουργία και τη διαχείριση των βιομηχανικών περιοχών.

Η ΕΤΒΑ ΒΙ.ΠΕ. Α.Ε. είναι σε θέση να υποστηρίξει έργα με Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), και πιο συγκεκριμένα για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από φωτοβολταϊκά συστήματα. Σε όλες αυτές τις επενδύσεις η σωστή επιλογή της γης αποτελεί μία από τις βασικές προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση και λειτουργία του έργου.

3.2. Θεσμικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2545/1997 προσδιορίζονται βιομηχανικές και επιχειρηματικές περιοχές (ΒΕ.ΠΕ.) οι οποίες διέπονται από ειδικό καθεστώς οργάνωσης και λειτουργίας και μέσα στις οποίες μπορούν να εγκατασταθούν διάφορες δραστηριότητες.

Οι ΒΕ.ΠΕ. μπορούν να έχουν μία από τις ακόλουθες μορφές:

α. Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ.): ΒΙ.ΠΕ. είναι ο χώρος, ο οποίος καθορίζεται και οργανώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2545/1997 προκειμένου να λειτουργήσει ως χώρος υποδοχής κάθε βιομηχανικής και βιοτεχνικής δραστηριότητας.

β. Βιομηχανικό Πάρκο (ΒΙ.ΠΑ.): ΒΙ.ΠΑ. είναι ο χώρος υποδοχής κάθε βιομηχανικής και βιοτεχνικής δραστηριότητας μέσης και χαμηλής όχλησης.

γ. Βιοτεχνικό Πάρκο (ΒΙΟ.ΠΑ.): ΒΙΟ.ΠΑ. είναι ο χώρος υποδοχής κάθε βιομηχανικής και βιοτεχνικής δραστηριότητας χαμηλής όχλησης και επαγγελματικών εργαστηρίων.

δ. Τεχνόπολη: Τεχνόπολη είναι ο χώρος στον οποίο εγκαθίστανται βιομηχανίες νέας και υψηλής τεχνολογίας, ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες καθώς και επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών. Οι χώροι αυτοί χαρακτηρίζονται από υψηλή ποιότητα περιβάλλοντος και δύνανται να περιλαμβάνουν οικιστικά συγκροτήματα, στα οποία ενσωματώνονται οι αναγκαίες αστικές λειτουργίες.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του νόμου 2545/1997, η εγκατάσταση στις ΒΕ.ΠΕ. γίνεται είτε με τη μεταβίβαση από τον ιδιοκτήτη της κυριότητας οικοπέδων και ακινήτων που βρίσκονται στη ΒΕ.ΠΕ., είτε με την εκμίσθωση αυτών.

Η εγκατάσταση ή μετεγκατάσταση επιχειρήσεων στις ΒΕ.ΠΕ γίνεται με τους όρους, οι οποίοι συμφωνούνται μεταξύ του φορέα ΒΕ.ΠΕ. και της επιχείρησης, αλλά σύμφωνα και με τον Κανονισμό Λειτουργίας της ΒΕ.ΠΕ.

Οι όροι και οι προϋποθέσεις για την εγκατάσταση των επιχειρήσεων σε ΒΕ.ΠΕ. μπορεί να διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή, ανάλογα με τα στάδια οικονομικής ανάπτυξης σε κάθε διαμέρισμα της χώρας.

Οι εγκαθιστάμενες επιχειρήσεις δεν επιτρέπεται να μεταβάλουν τον παραγωγικό τους σκοπό, εκτός αν η μεταβολή του σκοπού βρίσκεται στα πλαίσια του Κανονισμού Λειτουργίας.

Σύμφωνα με το Νόμο 2545/97 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 254/15.12.1997), η δημιουργία των ΒΕ.ΠΕ. επιτρέπεται στις περιοχές για τις οποίες έχει εγκριθεί σχέδια χρήσης της γης, βάσει της χωροταξικής πολιτικής και ειδικών κατευθύνσεων.

Το άρθρο 3 του Νόμου 2545/97, την πρωτοβουλία καθορισμού της ΒΕ.ΠΕ. ανήκει σε φορέα με μορφή της ανώνυμης εταιρείας.

Ο εν λόγω φορέας είναι υπεύθυνος για τα παρακάτω:

- Για την κατάρτιση των απαραίτητων μελετών πολεοδόμησης και των τεχνικών μελετών που αφορούν στα έργα υποδομής και τις εγκαταστάσεις υποστήριξης.
- Για την εφαρμογή της
- Για την εκτέλεση των έργων υποδομής και εγκαταστάσεων υποστήριξης
- Για τη διοίκηση και διαχείριση της ΒΕ.ΠΕ. , καθώς και για τη μεταβίβασή τους στο φορέα διαχείρισης.

Η διαδικασία καθορισμού της ΒΕ.ΠΕ. αναφέρει ότι η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τη μελέτη σκοπιμότητας και οικονομικής βιωσιμότητας της βιομηχανικής περιοχής, καθώς και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Η εποπτεία και παρακολούθηση της διαχείρισης και λειτουργίας των ΒΕ.ΠΕ. ασκείται από το Υπουργείο Ανάπτυξης.

Η εποπτεία ασκείται με περιοδικούς ελέγχους έτσι ώστε να διαπιστωθεί αν τηρούνται οι διατάξεις του Νόμου, του Κανονισμού Λειτουργίας ΒΕ.ΠΕ. και οι περιβαλλοντικοί όροι.

Ο φορέας υποχρεούται να παρέχει στο Υπουργείο Ανάπτυξης κάθε πληροφορία και οποιοδήποτε στοιχείο για τη διευκόλυνση του ελέγχου.

Το Άρθρο 10, «Ατέλειες και φορολογικές απαλλαγές», αναφέρει τα παρακάτω:

«Με εξαίρεση το Φ.Π.Α., απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά, δικαίωμα ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., δήμων και κοινοτήτων και τρίτων, κάθε δικαιοπραξία του φορέα ΒΕ.ΠΕ., που αφορά την ίδρυση του φορέα ή τρίτου φορέα ΒΕ.ΠΕ. εδαφικών εκτάσεων και κτιρίων για την εγκατάσταση επιχειρήσεων και των άλλων συναφών εμπράγματων δικαιωμάτων...».

Με το άρθρο 20 του Νόμου 3190/2003 (ΦΕΚ Α' 249), άρθρο 51 του Νόμου 3105/2003 (ΦΕΚ Α' 29), άρθρο 26 του Νόμου 3156/2003 (ΦΕΚ Α'157), άρθρο 55 του Νόμου 3283/2004 (ΦΕΚ Α'210) και το άρθρο 30, παρ.1 του Νόμου 3325/2005 (ΦΕΚ Α'68) τροποποιήθηκαν ορισμένοι παράγραφοι του Νόμου 2545/97.

Με την Υπουργική Απόφαση 22303/788/1998 «Καθορισμός τεχνικών και οικονομικών προϋποθέσεων που θα πρέπει να πληροί ο φορέας ΒΕΠΕ, κλπ. δικαιολογητικών, εγγράφων και στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2545/97» (ΦΕΚ Β' 691/8.7.98) προσδιορίζονται οι τεχνικές και οικονομικές προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρεί ο φορέας ΒΕΠΕ και καθορίζονται τα δικαιολογητικά, έγγραφα και στοιχεία, που απαιτούνται, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2545/97. Συγκεκριμένα, το μετοχικό κεφάλαιο του Φορέα ΒΕΠΕ δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 10% του κόστους της προβλεπόμενης επένδυσης, όπως θα

εγκριθεί με την Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και θα πρέπει να καλύπτεται κατά 50% τουλάχιστον σε μετρητά. Ο υποψήφιος Φορέας ΒΕΠΕ, είτε έχει ήδη συσταθεί, είτε πρόκειται να συσταθεί θα πρέπει να υποβάλλει ορισμένα δικαιολογητικά και έγγραφα από τα οποία θα αποδεικνύεται η δυνατότητα χρηματοδότησης, ως ίδιας του συμμετοχής, της προβλεπόμενης επένδυσης σε ποσοστό 25% κατ' ελάχιστο. Επίσης, είναι απαραίτητη η υποβολή πρόσθετων εγγράφων, προκειμένου να αξιολογηθεί η ικανότητα του Φορέα ΒΕΠΕ και των μετόχων αυτού, ή και η επιλογή της προτεινόμενης θέσης ΒΕΠΕ.

Ο νόμος 3325/2005 «Ίδρυση και λειτουργία βιομηχανικών βιοτεχνικών εγκαταστάσεων στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 68/11.03.2005 («Εγκατάσταση και λειτουργία βιομηχανικών, βιοτεχνικών εγκαταστάσεων, επαγγελματικών εργαστηρίων, αποθηκών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων») ρυθμίζει το καθεστώς ίδρυσης και λειτουργίας των βιομηχανικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων λόγω των αυξημένων απαιτήσεων της σύγχρονης περιβαλλοντικής πολιτικής.

Στο πρώτο μέρος του νόμου προβλέπεται η σύσταση στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Ανάπτυξης Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Συντονισμού, η οποία είναι αρμόδια για τον επιτελικό συντονισμό, την έκδοση εγκυκλίων και την παροχή κατευθύνσεων στις κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων που είναι αρμόδιες για θέματα μεταποίησης.

Σε κάθε Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (Ν.Α.) συνιστάται Διεύθυνση Ανάπτυξης, η οποία ασκεί τις αρμοδιότητες των υφιστάμενων υπηρεσιών βιομηχανίας των Ν.Α. Οι Διευθύνσεις Ανάπτυξης συνεργάζονται με τα Κέντρα Υποδοχής Επενδυτών (Κ.Υ.Ε.). Τα Κ.Υ.Ε. συγκροτούνται από άτομα που προσλαμβάνονται από τους φορείς των οικείων Ν.Α., αποκλειστικά στα πλαίσια της εφαρμογής Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας (Ε.Π.ΑΝ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης. Έργο των Κ.Υ.Ε. είναι η υποστήριξη των Διευθύνσεων Ανάπτυξης των Ν.Α. για την αντιμετώπιση των θεμάτων σύστασης και αδειοδότησης των επιχειρήσεων, καθώς και η παροχή πληροφοριών για τα επενδυτικά προγράμματα και τις δυνατότητες χρηματοδότησης των επιχειρήσεων για επενδύσεις στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα.

Ο νόμος προβαίνει στον ορισμό των όρων βιομηχανία, βιοτεχνία, επαγγελματικά εργαστήρια, αποθήκες, μηχανολογικές και κτιριακές εγκαταστάσεις (άρθρο 2). Για την εγκατάσταση, την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό των εν λόγω δραστηριοτήτων απαιτείται άδεια εγκατάστασης. Την άδεια αυτή χορηγεί αποκλειστικώς η Αδειοδοτούσα Αρχή, ύστερα από αυτοψία της. Η άδεια εγκατάστασης ισχύει για τρία χρόνια και μπορεί να παραταθεί μέχρι τη συμπλήρωση μίας εξαετίας.

Ο νόμος, επίσης, προβλέπει απαλλαγές από την υποχρέωση εφοδιασμού με άδεια εγκατάστασης όπως και εξαιρέσεις από τις εν λόγω απαλλαγές (άρθρο 5).

Απαγορεύεται από τη δημοσίευση του νόμου η εγκατάσταση δραστηριοτήτων που διέπονται από αυτόν σε περιοχές όπου, σύμφωνα με τις διατάξεις της πολεοδομικής νομοθεσίας, έχει καθορισθεί χρήση γης μη συμβατή με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Τα κριτήρια, με βάση τα οποία χορηγείται η άδεια εγκατάστασης στις δραστηριότητες του παρόντος νόμου, είναι η αρτιότητα και η τεχνολογική στάθμη του μηχανολογικού εξοπλισμού, η φυσιογνωμία της περιοχής και οι επιπτώσεις της δραστηριότητας στο περιβάλλον, η ασφάλεια των εργαζομένων στην εγκατάσταση, καθώς και των περιοίκων, οι υφιστάμενες συνθήκες γειτνίασης του γηπέδου ή του χώρου εγκατάστασης της δραστηριότητας και η επάρκεια και η καταλληλότητα των κτιρίων που πρόκειται να ανεγερθούν. Δεν απαιτείται άδεια εγκατάστασης για δραστηριότητες που εγκαθίστανται στις Βιομηχανικές Περιοχές.

Για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας στις δραστηριότητες που έχουν εγκατασταθεί ή επεκταθεί ή εκσυγχρονισθεί υποβάλλεται, μέσα στο χρονικό διάστημα ισχύος της άδειας εγκατάστασης, αίτηση που συνοδεύεται από δικαιολογητικά, τα οποία καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης. Από την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών είναι δυνατή η έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης. Η άδεια λειτουργίας της δραστηριότητας χορηγείται για αόριστο χρόνο με απόφαση που εκδίδεται εντός μηνός, εφόσον διαπιστωθεί ότι έχουν τηρηθεί οι όροι και περιορισμοί που αναγράφονται στην άδεια εγκατάστασης και ότι, από τη λειτουργία της δραστηριότητας, εξασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος και η ασφάλεια των εργαζομένων και των περιοίκων (άρθρο 10).

Οι άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας τροποποιούνται εάν επέλθει αλλαγή στην επωνυμία του φορέα ή εάν περιέλθει, με οποιονδήποτε νόμιμο τρόπο, η κυριότητα του μηχανολογικού εξοπλισμού ή το δικαίωμα εκμετάλλευσης μέρους ή όλης της δραστηριότητας και του μηχανολογικού εξοπλισμού σε νέο φορέα.

Για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης ή λειτουργίας, τη θεώρηση της Ειδικής Δήλωσης για την απαλλαγή των δραστηριοτήτων από την υποχρέωση εφοδιασμού τους με άδεια εγκατάστασης ή λειτουργίας, καθώς και για την έκδοση απόφασης χορήγησης προθεσμίας για τη μεταφορά ή την τεχνική ανασυγκρότηση των εγκαταστάσεων των δραστηριοτήτων, καταβάλλεται από τους φορείς των δραστηριοτήτων αυτών παράβολο, το ύψος του οποίου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης (άρθρο 13).

Για πληρέστερη επεξήγηση του Νομοθετικού πλαισίου επενδύσεων, και συγκεκριμένα, του Νόμου 2545/1997 «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 254/15.12.1997), παρακάτω αναφέρεται η περίληψη του εν λόγω Νόμου, όπως αυτή εμφανίζεται στην ιστοσελίδα <http://nomothesia.ependyseis.gr/eu:>

«Ο παρών νόμος ρυθμίζει το καθεστώς ίδρυσης και λειτουργίας των Βιομηχανικών και Επιχειρηματικών Περιοχών. Για τη βιομηχανική, βιοτεχνική και γενικά επιχειρηματική ανάπτυξη και οικονομική πρόοδο της χώρας, καθώς και για την προστασία του περιβάλλοντος, είναι δυνατόν να καθορίζονται μία ή περισσότερες Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές (Β.Ε.ΠΕ.) σε όλους τους νομούς της χώρας. Οι Β.Ε.ΠΕ. μπορούν να έχουν τη μορφή της Βιομηχανικής Περιοχής, του Βιομηχανικού Πάρκου, του Βιοτεχνικού Πάρκου ή της Τεχνόπολης (άρθρο 1). Καθορισμός της Β.Ε.ΠΕ.

Στο δεύτερο κεφάλαιο του νόμου προβλέπεται η διαδικασία καθορισμού της Β.Ε.ΠΕ. Η πρωτοβουλία καθορισμού της Β.Ε.ΠΕ. ανήκει σε φορέα (Φορέας Β.Ε.ΠΕ.) που πρέπει να έχει απαραίτητα τη νομική μορφή της ανώνυμης εταιρίας. Ο φορέας Β.Ε.ΠΕ. πρέπει να διαθέτει α) μετοχικό κεφάλαιο που δεν μπορεί να είναι κατώτερο

του δέκα τοις εκατό (10%) του κόστους του επενδυτικού σχεδίου, από το οποίο το μισό τουλάχιστον σε μετρητά, β) εξασφάλιση της απαιτούμενης και κατάλληλης εδαφικής έκτασης, γ) την απαιτούμενη χρηματοοικονομική υποστήριξη για την εκπλήρωση του σκοπού της ίδρυσης και οργάνωσης της Β.Ε.ΠΕ. και δ) την απαιτούμενη ικανότητα για τον καθορισμό και την οργάνωση της Β.Ε.ΠΕ. (άρθρο 3). Για τον καθορισμό Β.Ε.ΠΕ. υποβάλλεται αίτηση στο Υπουργείο Ανάπτυξης είτε από τους ιδρυτές του φορέα Β.Ε.ΠΕ. που πρόκειται να συσταθεί είτε από τον ίδιο το φορέα Β.Ε.ΠΕ., εφόσον έχει ήδη συσταθεί. Ο καθορισμός της Β.Ε.ΠΕ., ο φορέας Β.Ε.ΠΕ. και η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων εγκρίνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ύστερα από γνώμη του κατά τόπο αρμόδιου Νομαρχιακού Συμβουλίου (άρθρο 5).

Πολεοδόμηση και οργάνωση των Β.Ε.ΠΕ. Μετά την έγκριση του καθορισμού τους, οι Β.Ε.ΠΕ. πολεοδομούνται. Προς τον σκοπό αυτόν καταρτίζεται από το φορέα Β.Ε.ΠΕ. πολεοδομική μελέτη. Η πολεοδομική μελέτη εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, ύστερα από γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου χωροταξίας, οικισμού και Περιβάλλοντος. Μετά την ολοκλήρωση των δικτύων ακαθάρτων και όμβριων υδάτων της Β.Ε.ΠΕ. μπορεί να εκδίδεται, ύστερα από αυτοψία της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Ανάπτυξης, απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης με την οποία διαπιστώνεται η έναρξη εκτέλεσης των έργων υποδομής της Β.Ε.ΠΕ. (διαπιστωτική απόφαση). Η εγκατάσταση ή μετεγκατάσταση επιχειρήσεων στις Β.Ε.ΠΕ. γίνεται με τους όρους, οι οποίοι συμφωνούνται μεταξύ του φορέα Β.Ε.ΠΕ. και της εγκαθιστάμενης επιχείρησης, στα πλαίσια του Κανονισμού Λειτουργίας της Β.Ε.ΠΕ..

Διοίκηση και διαχείριση των Β.Ε.ΠΕ. Η διοίκηση και διαχείριση της Β.Ε.ΠΕ. περιλαμβάνει κάθε πράξη που αποσκοπεί στην εκπλήρωση του σκοπού της, στην ανάπτυξή της και στην εύρυθμη λειτουργία της. Η διοίκηση και διαχείριση της Β.Ε.ΠΕ ασκείται από τον φορέα Β.Ε.ΠΕ. μέχρι την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης, ενώ με την έκδοση της διαπιστωτικής απόφασης ο φορέας Β.Ε.ΠΕ. έχει την υποχρέωση να μεταβιβάσει τη διοίκηση και διαχείριση της Β.Ε.ΠΕ. σε τρίτο νομικό πρόσωπο (φορέα διαχείρισης Β.Ε.ΠΕ.), το οποίο θα έχει τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας (άρθρο 11). Η διοίκηση, η διαχείριση και η εν γένει λειτουργία της Β.Ε.ΠΕ. ρυθμίζεται από Κανονισμό Λειτουργίας που καταρτίζεται από το φορέα Β.Ε.ΠΕ., υποβάλλεται στο Υπουργείο Ανάπτυξης και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης (το περιεχόμενο του Κανονισμού Λειτουργίας ρυθμίζεται στο άρθρο 12). Η εποπτεία και η παρακολούθηση της διαχείρισης και λειτουργίας των Β.Ε.ΠΕ. και των φορέων Β.Ε.ΠΕ. και διαχείρισης Β.Ε.ΠΕ. ασκείται από το Υπουργείο Ανάπτυξης. Αν διαπιστώνονται παραβάσεις, επιβάλλεται πρόστιμο ή άλλη διοικητική κύρωση στο φορέα Β.Ε.ΠΕ. ή διαχείρισης Β.Ε.ΠΕ. και στις εγκατεστημένες στη Β.Ε.ΠΕ. επιχειρήσεις. Το χρηματικό πρόστιμο για κάθε παράβαση δεν μπορεί να ξεπερνά τα πεντακόσια εκατομμύρια δραχμές (500.000.000) (ήδη 1.467.351,43 Ευρώ).

Απαλλοτριώσεις και φοροαπαλλαγές Για τον καθορισμό και την οργάνωση της Β.Ε.ΠΕ. επιτρέπεται η αναγκαστική απαλλοτρίωση, υπέρ του φορέα Β.Ε.ΠΕ. και με δαπάνες του, ακινήτων ή η σύσταση δουλείας ή άλλων εμπράγματων δικαιωμάτων επί ακινήτων, που περιλαμβάνονται στις Β.Ε.ΠΕ.. Με εξαίρεση το Φ.Π.Α., απαλλάσσεται από κάθε φόρο, τέλος, εισφορά, δικαίωμα ή άλλη επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., δήμων και κοινοτήτων και τρίτων, κάθε δικαιοπραξία του φορέα Β.Ε.ΠΕ., που αφορά την ίδρυση του φορέα ή τρίτου φορέα Β.Ε.ΠΕ. (το

καθεστώς των φοροαπαλλαγών ρυθμίζεται στο άρθρο 15). Χρηματοδότηση των Β.Ε.Π.Ε. Μετά την έγκριση καθορισμού της Β.Ε.Π.Ε. και του φορέα αυτής, οι προϋπολογιζόμενες από το φορέα Β.Ε.Π.Ε. δαπάνες για τον καθορισμό και οργάνωση των Β.Ε.Π.Ε. μπορούν να επιχορηγούνται από το Υπουργείο Ανάπτυξης ή την αντίστοιχη Γενική Γραμματεία Περιφέρειας από πιστώσεις που προέρχονται είτε από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων είτε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.). Η δημόσια επιχορήγηση υπολογίζεται επί του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία της επιχορήγησης, η διαδικασία ελέγχου της πορείας εκτέλεσης των επιχορηγούμενων έργων, οι όροι και η διαδικασία εκταμίευσης της επιχορήγησης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια που αφορά γενικά τη χρηματοδότηση των Β.Ε.Π.Ε.».

3.3. Θεσμικά – Οργανωτικά Θέματα

Για την άμβλυση των θεσμικών προβλημάτων και την επιτάχυνση των διαδικασιών τροποποιήθηκε ο Νόμος 2545/97 με το άρθρο 55 του Ν. 3283/2004 «Ανώνυμες εταιρείες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες, αμοιβαία κεφάλαια και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 210/Α'/2-11-2004) και με το άρθρο 30 του Ν. 3325/2005 «Ίδρυση και λειτουργία βιομηχανικών – βιοτεχνικών εγκαταστάσεων στο πλαίσιο της αιεφόρου ανάπτυξης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 68/Α'/11-03-2005. Με τις ρυθμίσεις αυτές διευκολύνεται η μετεγκατάσταση επιχειρήσεων στις ΒΕΠΕ, δίδεται παράταση για την ολοκλήρωση των υποδομών ώστε να καλυφθεί ο χρόνος που διέρρευσε άπρακτος.

Σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομίας-Οικονομικών καθορίσθηκε ως τελικός δικαιούχος και των έργων των ΠΕΠ η γενική γραμματεία Βιομηχανίας ώστε όλα τα έργα να γίνουν ,σε συνεργασία βέβαια με τις αντίστοιχες Περιφέρειες, αλλά με κεντρικό συντονισμό και από φορέα που γνωρίζει καλά το θέμα

Για να ολοκληρωθεί η πολιτική ενθάρρυνσης των επιχειρήσεων να εγκαθίστανται ή να μετεγκαθίστανται σε ΒΕΠΕ ισχύουν οι συμπληρωματικές πολιτικές:

- Με θεσμικά μέτρα απλοποιούνται οι διαδικασίες εγκατάστασης επιχειρήσεων μέσα σε ΒΕΠΕ .Έτσι οι επιχειρήσεις απαλλάσσονται από ορισμένες άδειες (Προκαταρκτική Περιβαλλοντική Εκτίμηση-άδεια εγκατάστασης)
- Με τον Αναπτυξιακό Νόμο χορηγούνται πρόσθετα κίνητρα για επενδύσεις σε ΒΕΠΕ (+5 επιπλέον μονάδες επιχορήγηση) και
- Εφαρμόζεται ειδικό πρόγραμμα επιχορήγησης με 50% όλων των δαπανών που σχετίζονται με τη μετεγκατάσταση επιχειρήσεων σε ΒΕΠΕ

4. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Στα πλαίσια της πολιτικής ανάπτυξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και ιδιαίτερα της μεταποιητικής, σημαντικό στόχο αποτελεί η δημιουργία και η κατάλληλη οργάνωση, λειτουργία και βελτίωση των Βιομηχανικών και Επιχειρηματικών Περιοχών Εγκατάστασης(Β.Ε.ΠΕ.) των επιχειρήσεων.

Το υφιστάμενο θεσμικό και νομικό πλαίσιο περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο, το Νόμο 2545/1997 για «Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές περιοχές και άλλες διατάξεις» και το άρθρο 20 του Νόμου 3190/2003, που αφορά σε τροποποίηση και ολοκλήρωση του Νόμου 2545/1997.

Το θεσμικό πλαίσιο όμως, που είναι εγκεκριμένο καθεστώς από την κοινότητα και τα έργα του Γ' ΚΠΣ, εμφανίζει αδυναμίες όπως πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες και αυτό απετέλεσε σημαντικό αρνητικό παράγοντα για την υλοποίηση τέτοιων έργων.

Παράλληλα, διαπιστώθηκε ότι τα έργα που ήταν προγραμματισμένα στα ήταν πολύ δύσκολο να υλοποιηθούν αφού οι περιφέρειες δεν είχαν την απαιτούμενη τεχνογνωσία για να υλοποιήσουν τέτοια σύνθετα έργα.

Έτσι, μέχρι τον Απρίλιο του 2004 δεν είχαν γίνει απαραίτητες ενέργειες για τη χρηματοδότηση για την αναβάθμιση υφιστάμενων ΒΙΠΕ, στις περισσότερες των οποίων η κατάσταση από άποψη οργάνωσης και υποδομών ήταν αποθαρρυντική.

Η συνολική εικόνα που αναδύεται για το μεγαλύτερο μέρος των Βιομηχανικών Περιοχών και των χώρων εγκατάστασης επιχειρήσεων είναι αυτή της ανεπαρκούς οργάνωσης και της έλλειψης βασικών υποδομών.

Προφανώς, η δυσμενής αυτή κατάσταση αντανακλά την αδυναμία εφαρμογής μέχρι πρότινος μιας ουσιαστικής σύγχρονης πολιτικής για την ανάπτυξη των επιχειρηματικών υποδομών.

Για τη βελτίωση της κατάστασης χρειάζεται να υλοποιηθεί μια σειρά αποφάσεων και μέτρων που συνίσταται στα ακόλουθα:

- Εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση Υφισταμένων Βιομηχανικών Περιοχών (έργα επέκτασης, συμπλήρωσης,- προστασίας του περιβάλλοντος βελτίωσης λειτουργίας κ.λ.π.).
- Δημιουργία Νέων Βιομηχανικών ή Επιχειρηματικών Περιοχών (ΒΕΠΕ) Εθνικής Εμβέλειας.
- Δημιουργία Νέων ΒΕΠΕ (ΒΙΟΠΑ-ΒΙΠΕ) περιφερειακής ή τοπικής εμβέλειας κ.λ.π.
- Ενίσχυση του αναπτυξιακού χαρακτήρα των ΒΕΠΕ και προώθηση της εγκατάστασης επιχειρήσεων σε αυτές.
- Αναμόρφωση του υφισταμένου θεσμικού πλαισίου.
- Ανάλυση των δράσεων του τελικού δικαιούχου των αντίστοιχων Περιφερειακών Προγραμμάτων, από την γενική γραμματεία Βιομηχανίας.
- Άσκηση ειδικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση χρονιζόντων προβλημάτων.
- Συνολική εξέταση και μελέτη της επιχειρηματικής χωροθέτησης σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Για την υλοποίηση της πολιτικής αυτής η απαραίτητη προϋπόθεση είναι η συνεργασία της Κυβέρνησης με την ΕΤΒΑ-ΒΙΠΕ Α.Ε που διαχειρίζεται μεγάλο αριθμό

υφιστάμενων Βιομηχανικών Περιοχών, και στην οποία το Ελληνικό Δημόσιο συμμετέχει κατά 35%.

Στόχοι

Ο σχεδιασμός και υλοποίηση των παραπάνω μέτρων συνδέεται με την πραγματοποίηση των ακόλουθων στόχων:

- Βελτίωση των επιχειρηματικών υποδομών.
- Μείωση του λειτουργικού κόστους και ενίσχυση της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας.
- Προστασία του περιβάλλοντος και εξάλειψη των δυσμενών αστικών επιπτώσεων από την μεταποιητική δραστηριότητα.
- Μείωση γραφειοκρατίας ιδιαίτερα στην αδειοδότηση των νέων μονάδων κ.λ.π.

4.1. Ενίσχυση της μεταστέγασης των επιχειρήσεων στις βιομηχανικές περιοχές

Το 2005 έγινε προσπάθεια ενίσχυσης της μεταστέγασης των επιχειρήσεων στις ΒΙ.ΠΕ, και πιο συγκεκριμένα, ανακοινωθήκαν προθεσμίες υποβολής προτάσεων έργων.

Συγκεκριμένα, οι επενδύσεις σε πάγια περιλάμβαναν:

A. Επενδύσεις σε πάγια:

1. Δαπάνες για την προμήθεια, μεταφορά και εγκατάσταση νέου παραγωγικού εξοπλισμού (περιλαμβάνεται το κόστος των υλικών και εργασιών για την εγκατάσταση και λειτουργία του καθώς και οι δαπάνες μετάβασης και παραμονής του προσωπικού).

2. Δαπάνες για την ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων στο νέο χώρο ή και επέκταση των υφισταμένων, προκειμένου να θεωρηθούν κατάλληλοι για βιομηχανική

χρήση (οι δαπάνες αυτής της κατηγορίας περιλαμβάνουν το κόστος διαφόρων υλικών και εργασιών για την ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων ή την επέκτασή τους.

Σε περιπτώσεις που η δαπάνη κατασκευής του κτιρίου υπερβαίνει το εγκεκριμένο κόστος, το κτίριο πρέπει να έχει ολοκληρωθεί και εξοφληθεί το σύνολο της δαπάνης.

3. Δαπάνες για την διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του κτιρίου.

4. Δαπάνες για την δημιουργία π.χ. παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, νερού, φυσικού αερίου καθώς και οι δαπάνες σύνδεσης με το δίκτυο.

5. Δαπάνες για λοιπές εγκαταστάσεις, όπως δημιουργία ανελκυστήρων, εγκαταστάσεις συστήματος θέρμανσης/ψύξης.

B. Άυλες επενδύσεις:

1. Δαπάνες για την αποσυναρμολόγηση του υπάρχοντος παραγωγικού και μη εξοπλισμού από τον υφιστάμενο χώρο εγκατάστασης.

2. Δαπάνες για την μεταφορά του υφιστάμενου παραγωγικού και μη εξοπλισμού στο νέο χώρο εγκατάστασης, καθώς και το κόστος ασφάλισης της μεταφοράς του.

3. Δαπάνες για την εγκατάσταση του υφιστάμενου παραγωγικού και μη εξοπλισμού στο νέο χώρο εγκατάστασης (κόστος, συναρμολόγησης, σύνδεσης με τα δίκτυα παροχής, ρύθμισης του υφιστάμενου εξοπλισμού, των απαιτούμενων υλικών και εργασιών για την εγκατάσταση και λειτουργία του).

4. Δαπάνες για την μεταφορά Α' υλών, έτοιμων και ημι-έτοιμων προϊόντων καθώς και βοηθητικών υλών από τον παλιό χώρο στο νέο χώρο εγκατάστασης.

5. Αμοιβή συμβούλων για την εκπόνηση της μελέτης και της υποβολής της επενδυτικής πρότασης.

6. Δαπάνες συμβούλων για την εκπόνηση τυχών αναγκαίων μελετών για την εγκατάσταση στη νέα θέση, όπως η άδεια λειτουργίας.

4.2. Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας των Βιομηχανικών Περιοχών

Ο Στόχος του Προγράμματος είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων τα οποία προκύπτουν από την εγκατάσταση και λειτουργία τους σε οργανωμένους και εξοπλισμένους με την κατάλληλη υποδομή χώρους, σε επιλεγμένες περιοχές της χώρας. Μέσα από τα προγράμματα ανταγωνιστικότητας μπορούν να γίνουν έργα αναβάθμισης και προστασίας του περιβάλλοντος, έργα ανακαίνισης για επαναχρησιμοποίηση εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών κτιρίων καθώς και λοιπά έργα υποδομής.

Οι δράσεις που έχουν ενεργοποιηθεί είναι οι παρακάτω:

Ø **Δράση 2.12.1** «Έργα αναβάθμισης και παρεμβάσεις προστασίας του περιβάλλοντος σε επιλεγμένες υφιστάμενες βιομηχανικές περιοχές (ΒΙ.ΠΕ.) εθνικής εμβέλειας της Ε.Τ.Β.Α.» Η Δράση αναφέρεται σε αντιπλημμυρικά έργα, δίκτυα ύδρευσης - αποχέτευσης, εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, κατά προτεραιότητα στις ΒΙΠΕ Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης, Σερρών Καβάλας και Λαμίας,. Ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων που υπέβαλε η ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ ΑΕ είναι 5.606.073.

Ø **Δράση 2.12.2** «Έργα επέκτασης, συμπλήρωσης και αναβάθμισης υφιστάμενων βιομηχανικών περιοχών (ΒΙ.ΠΕ.) εθνικής εμβέλειας, όπου δημιουργούνται ιδιωτικοί ή μικτοί φορείς διαχείρισης».

Ø **Δράση 2.12.3** «Έργα ανακαίνισης και επαναχρησιμοποίησης για βιομηχανική χρήση εγκαταλελειμμένων βιομηχανικών κτιρίων» (πρώην 1.1.3). Ο

προϋπολογισμός είναι 14.5 εκατομμύρια ευρώ και η Δημόσια Δαπάνη της δράσης ανέρχεται σε 5.8 εκατομμύρια ευρώ.

Ø **Δράση 2.12.4** «Κατασκευή, προμήθεια πυροσβεστικού εξοπλισμού και λειτουργία Πυροσβεστικών Σταθμών σε επιλεγμένες ΒΙ.ΠΕ εθνικής εμβέλειας» (πρώην 1.1.8). Προβλέπεται η κατασκευή των κτιριακών εγκαταστάσεων, η προμήθεια του εξοπλισμού και η λειτουργία Πυροσβεστικών Σταθμών στις ΒΙΠΕ Ιωαννίνων, Λάρισας, Ξάνθης, Κιλκίς, Κομοτηνής και Λαμίας. Τα έργα θα υλοποιηθούν ως δημόσιες επενδύσεις. Η Δημόσια δαπάνη της δράσης ανέρχεται σε 21.500.000 ευρώ με Τελικό Δικαιούχο το Πυροσβεστικό Σώμα. Το έργο προχωράει κανονικά και ήδη έχουν εκδοθεί οι οικοδομικές άδειες για όλες τις περιπτώσεις εκτός της Ξάνθης. Εντός του Σεπτεμβρίου αναμένεται να ξεκινήσουν οι διαδικασίες για την προκήρυξη έργων πολιτικού μηχανικού προϋπολογισμού περίπου 12 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ εκτιμάται ότι θα υπάρξουν και πληρωμές εντός του έτους .

Ø **Δράση 2.12.5** «Ενίσχυση της μετεγκατάστασης επιχειρήσεων σε ΒΙΠΕ ή ΒΕΠΕ». Στο πλαίσιο της Δράσης ενισχύονται έργα ύψους επένδυσης από 30.000 έως 200.000 ευρώ. Η χρηματοδότηση των έργων που θα ενταχθούν γίνεται από πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων κατά 50% (75% Κοινοτική Συμμετοχή ΕΤΠΑ – 25% Εθνική Συμμετοχή) και από ίδιους πόρους των επιχειρήσεων που θα ενταχθούν και θα επωφεληθούν από το πρόγραμμα κατά 50% (ιδιωτική συμμετοχή).

5. ΒΙΠΕ ΠΑΤΡΩΝ

5.1. Εισαγωγή

Η Πάτρα και γειτονικές πόλεις, εφόσον αναβαθμιστούν ουσιαστικά τα λιμάνια της περιοχής και ολοκληρωθούν μερικά έργα υποδομής, θα τονωθούν βιομηχανικά, καθώς θα διευκολυνθεί σημαντικά η εξαγωγική δραστηριότητα προς την Ιταλία και άλλες δυτικοευρωπαϊκές αγορές. Ορισμένες μάλιστα πολυεθνικές εταιρείες, που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, αντιμετωπίζουν θετικά αυτή την προοπτική, εντάσσοντάς την στον μακροχρόνιο σχεδιασμό τους. Ως έναν βαθμό αυτό συμβαίνει ήδη, αλλά η τρέχουσα πραγματικότητα είναι λιγότερο φωτεινή.

Η βιομηχανία στη Δυτική Ελλάδα δεν είναι ισχυρότερη σήμερα από ό,τι ένα χρόνο νωρίτερα, σύμφωνα με τις δημοσιεύσεις του Συνδέσμου Βιομηχανιών Πελοποννήσου και Δυτικής. Αυτό δεν σημαίνει ότι σταμάτησε να αναπτύσσεται ή ότι βρίσκεται σε πτώση. Μετά την εκτεταμένη αποβιομηχάνιση της τελευταίας εικοσαετίας, όπου ο παραγωγικός ιστός συρρικνώθηκε, υπήρξε μια περίοδος στασιμότητας. Ο παραγωγικός ιστός της περιοχής βρίσκεται σε σημείο επανασυγκρότησης και αυτή την άποψη ενισχύουν αρκετές νέες βιομηχανικές επενδύσεις. Π.χ. η λειτουργία του εργοστασίου της Friesland Hellas - Νουνού στη Βιομηχανική Περιοχή Πατρών, στις πρώην εγκαταστάσεις της Algida, που παράγει γιαούρτι, επένδυσης ύψους 15 εκατ. ευρώ, καθώς και το Κέντρο υψηλής τεχνολογίας της διεθνούς εταιρείας Atmel, το οποίο αντιπροσωπεύει επένδυση 20 εκατ. δολαρίων στο Πλατάνι του Δήμου Ρίου.

Αν εξετάσει ωστόσο κανείς τα οικονομικά δεδομένα που παρουσιάζουν οι ισχυρότερες βιομηχανικές μονάδες ή καλύτερα οι βιομηχανικές επιχειρήσεις που διατηρούν τον κορμό των παραγωγικών δραστηριοτήτων τους στην Πάτρα και την ευρύτερη περιοχή, όπως ο Τιτάν, η Coca-Cola 3E, η Intracom, η Ελαΐς και η εταιρεία Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα, οι οποίες οφείλουν σε άλλες μονάδες σε άλλες περιοχές της χώρας τον κύριο όγκο των εσόδων τους -, η εικόνα που προκύπτει είναι αντιφατική.

Από τις πενήντα πρώτες σε πωλήσεις βιομηχανίες του 2003, δύο στις πέντε παρουσίασαν μείωση εσόδων, ενώ μία στις δύο εμφάνισε μειωμένα λειτουργικά κέρδη. Όσο δύσκολα μπορεί να μιλήσει κανείς για συνολική τόνωση της βιομηχανικής δραστηριότητας, αν και οι πλέον πρόσφατες επιδόσεις των επιχειρήσεων της περιοχής δεν απέχουν πολύ από τις αντίστοιχες του συνόλου των βιομηχανικών επιχειρήσεων της χώρας, τόσο εύκολα μπορεί να ισχυριστεί και υπάρχουν και αναπτύσσονται υγιείς και εντυπωσιακά κερδοφόρες βιομηχανίες.

Αν και γίνεται λόγος για μια νέα «πνοή» που αρχίζει να γίνεται αισθητή, οι συνολικές επενδυτικές δαπάνες στον βιομηχανικό τομέα παραμένουν χαμηλές και απέχουν πολύ από του να οδηγήσουν πραγματικά σε αναζωογόνηση της βιομηχανικής και οικονομικής δραστηριότητας.

5.2. Βιομηχανική περιοχή Πατρών

Πηγή: www.ditikiellada.gov.gr

Η Βιομηχανική Περιοχή Πατρών είναι κατάλληλα οργανωμένη και εξοπλισμένη με τα έργα υποδομής, τα οποία αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για τη σωστή λειτουργία σύγχρονων βιομηχανικών μονάδων.

Η ΒΙ.ΠΕ. Πατρών βρίσκεται στον Άγιο Στέφανο Αχαΐας και καταλαμβάνει 4050 στρέμματα με δυνατότητα εγκατάστασης 200 βιομηχανιών.

Σήμερα έχει 70 εγκατεστημένες βιομηχανικές μονάδες με απασχολούμενο προσωπικό 1500 περίπου ατόμων, ενώ άλλες 20 δεν έχουν λειτουργήσει ακόμα.

Με σκοπό την προσέλκυση των επενδυτών καθώς και την εύρυθμη λειτουργία των ήδη εγκατεστημένων επιχειρήσεων, ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδος προσπαθεί να προωθήσει τα έργα για την ολοκλήρωση των υποδομώ της ΒΙ.ΠΕ.

Πρόκειται για το Φράγμα Πείρου-Παραπείρου, το οποίο θα λύσει το πρόβλημα της επάρκειας νερού της ΒΙ.ΠΕ., αλλά και της υδροδότησης της πόλης και άλλων περιοχών του Νόμου Αχαΐας.

Επίσης, το σημαντικό έργο αποτελεί και η επέκταση του αγωγού του φυσικού αερίου.

Τα τελευταία χρόνια το ενδιαφέρον των επενδυτών έχει αναζωπυρωθεί για τη Βιομηχανική Ζώνη της Πάτρας, λόγω του ότι το έργο της ευρείας παράκαμψης της πόλης έχει μειώσει σημαντικά το χρόνο μεταφοράς πρώτων υλών και εμπορευμάτων από και προς την πρωτεύουσα. Σύμφωνα με πληροφορίες από τη διαχειρίστρια τράπεζα της ΒΙΠΕ Πατρών, περίπου το 60% των γηπέδων που προσφέρονται για επενδυτικές δραστηριότητες έχει καλυφθεί, ενώ ένα επιπλέον 10% περίπου των εκτάσεων προς πώληση θα περάσουν σε νέους επενδυτές.

Πίνακας 4. Βιομηχανίες που συμμετέχουν στη ΒΙ.ΠΕ Πατρών :

ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ (ΠΑΞΜΑΝ Ε.Π.Ε)
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΔΕΡΜΑ- ΓΟΥΝΑ) (ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ Α.Ε.)
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ) (ΣΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ)
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΕΙΔΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ) (ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.)
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΕΛΑΣΤΙΚΟ-ΠΛΑΣΤΙΚΑ) (ΦΛΕΞΟ Α.Β.Ε.Ο, ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ Α.Ε.)
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ- ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ) (ΚΛΕΙΔΕΡΗΣ- ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ Α.Ε.Β.Ε.)
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ) (ΜΠΑΡΔΑΚΗΣ. Σ.- Γ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.)
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ) (ΛΙΑΡΟΜΑΤΗΣ. Κ. Α.Ε.)
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ (ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΝΘΡΑΚΑ) (ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ. Ν., Α.Ε.Κ.Ε., ΛΕΙΒΑΡΔΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α.Ε.)
ΕΚΜΙΣΘΩΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (ΣΟΦΟΣ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε.)
ΕΜΠΟΡΙΟ (ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ- ΠΡΟΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ) (ΚΟΝΤΟΘΕΟΔΩΡΟΣ, Ι. & ΣΙΑ Α.Ε.)
ΕΜΠΟΡΙΟ (ΕΠΙΠΛΑ – ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ) (Ι.Μ.Σ. HELLAS Ε.Π.Ε.)
ΕΜΠΟΡΙΟ (ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ –ΜΑΓΕΙΡΙΚΑ-ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ) (ΒΕΡΓΟΣ- ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Ε.Π.Ε.)
ΕΜΠΟΡΙΟ (ΧΗΜΙΚΑ –ΑΕΡΙΑ –ΧΡΩΜΑΤΑ – ΕΚΡΗΚΤΙΚΑ) (ΚΟΝΤΟΘΕΟΔΩΡΟΣ, Ι. & ΣΙΑ Ε.Π.Ε.)
ΕΜΦΙΑΛΩΣΗ ΥΓΡΑΕΡΙΩΝ (ΓΟΥΛΙΩΤΗ, Μ. –Α. ΜΟΥΡΤΖΗΣ Ο.Ε.)

Πίνακας 5. Κατηγοριοποίηση των βιομηχανιών με βάση το είδος του προσφερόμενου προϊόντος:

Κατηγορίες	Βιομηχανίες
Αγροχημικά	ΚΟΝΤΟΘΕΟΔΩΡΟΣ, Ι. & ΣΙΑ Ο.Ε.
Αλεύρι	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.
Αλευροποιίας υποπροϊόντα	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.
Ασφαλείας και σήμανσης είδη	ΣΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι.
Γερανογέφυρες	ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ.Ν., Α.Ε.Κ.Ε.
Δεξαμενές μεταλλικές	ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ.Ν., Α.Ε.Κ.Ε.
Δερμάτινα ημικατεργασμένα	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
Δερμάτινα κατεργασμένα	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.
Εκμετάλλευση ακινήτων	ΣΟΦΟΣ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε.
Έπιπλα γραφείου	Ι.Μ.Σ. HELLAS Ε.Π.Ε.
Έπιπλα εξωτερικών χώρων	Ι.Μ.Σ. HELLAS Ε.Π.Ε.
Έπιπλα μπαμπού	Ι.Μ.Σ. HELLAS Ε.Π.Ε.
Έπιπλα ξενοδοχείων και εστιατορίων	Ι.Μ.Σ. HELLAS Ε.Π.Ε.
Έπιπλα ξύλινα οικιακής χρήσης	Ι.Μ.Σ. HELLAS Ε.Π.Ε.

Έπιπλα οικιακής χρήσης	I.M.S. HELLAS Ε.Π.Ε. ΒΕΡΓΟΣ-ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Ε.Π.Ε.
Έπιπλα παιδικά	I.M.S. HELLAS Ε.Π.Ε.
Ηλεκτρολογικό υλικό	I.M.S. HELLAS Ε.Π.Ε.
Καθίσματα γραφείου	I.M.S. HELLAS Ε.Π.Ε.
Κιβώτια πλαστικά	ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ Α.Ε.
Λιπαντικά	ΛΕΙΒΑΡΔΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, Α.Ε.
Λιπάσματα	ΚΟΝΤΟΘΕΟΔΩΡΟΣ, Ι. & ΣΙΑ Ο.Ε.
Μικροέπιπλα	I.M.S. HELLAS Ε.Π.Ε.
Οικιακής χρήσης είδη	ΒΕΡΓΟΣ-ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Ε.Π.Ε.
Ομπρέλες	I.M.S. HELLAS Ε.Π.Ε.
Προκατασκευασμένα κτίρια μεταλλικά	ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ.Ν., Α.Ε.Κ.Ε.
Σάκοι, σακούλες και τσάντες πλαστικές	ΦΛΕΞΟ Α.Β.Ε.

Σιλό μεταλλικά	ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ.Ν., Α.Ε.Κ.Ε.
Σιτάλευρο	ΜΥΛΟΙ ΚΕΠΕΝΟΥ Α.Β.Ε.Ε.
Στέγες και υπόστεγα μεταλλικά	ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ.Ν., Α.Ε.Κ.Ε.
Συσκευαστικά είδη πλαστικά	ΦΛΕΞΟ Α.Β.Ε.
Τελάρα και καφάσια πλαστικά	ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ Α.Ε.
Υαλοπίνακες και κρύσταλλα	ΚΟΝΤΟΘΕΟΔΩΡΟΣ, Ι. & ΣΙΑ Ο.Ε.
Φωτιστικά	ΚΛΕΙΔΕΡΗΣ – ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ Α.Ε.Β.Ε.
Χρώματα ειδικών χρήσεων	ΣΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ι.

Οι επενδύσεις που έχουν γίνει το τελευταίο διάστημα είναι και στον τομέα του εμπορίου και της μεταποίησης. Αξίζει δε να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τους υπευθύνους της ΒΙΠΕ, το μεγάλο ενδιαφέρον έχει εκφραστεί από την ολοκλήρωση της Περιμετρικής. Μάλιστα, η εξαγγελία της κατασκευής του ανισόπεδου κόμβου σύνδεσης της Εθνικής Οδού, καθώς και η ολοκλήρωση του νέου λιμένα, που εκκρεμεί, βοηθούν στην προσέλκυση νέων επενδυτών. Όπως αναφέρουν κύκλοι της ΕΤΒΑ, που διαχειρίζεται τη ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας, ο γεωγραφικός χώρος στον οποίον αναπτύσσεται η Βιομηχανική Ζώνη είναι αρκετά κομβικός, αφού μπορεί εύκολα να έχει πρόσβαση στην υπόλοιπη Δυτική Ελλάδα. Αυτός είναι, άλλωστε, ο βασικός λόγος για τον οποίον καταγράφεται επιχειρηματική δραστηριότητα του τομέα αυτού στην περιοχή.

Αυτή τη στιγμή, η ΒΙΠΕ της Πάτρας εμφανίζει μεγάλο προβάδισμα σε επίπεδο ανάπτυξης από άλλες βιομηχανικές ζώνες της υπόλοιπης Ελλάδας. Το κόστος για την αγορά γης στη ΒΙΠΕ της Πάτρας κρίνεται σήμερα αρκετά ανταγωνιστικό. Η τιμή πώλησης ανά στρέμμα δεν ξεπερνά τις 21.000 ευρώ, γεγονός που προσελκύει αρκετούς επενδυτές. Την ίδια στιγμή, οι τιμές των εκτάσεων που διαθέτει το Βιοτεχνικό Πάρκο στην περιοχή του Γλαύκου ξεκινούν από τις 140.000 ευρώ ανά στρέμμα, ύψος που μέλλεται να προβληματίσει αρκετούς εν δυνάμει επενδυτές, προκειμένου να επενδύσουν εκεί. Τον Ιανουάριο 2007 εγκρίθηκε η αγορά οικοπέδου στην ΒΙ.ΠΕ Πάτρας για την εγκατάσταση πιλοτικής μονάδας ολοκληρωμένης διαχείριση Υγρών Αγροκτηνοτροφικών Αποβλήτων.

Το επενδυτικό σχέδιο αναβάθμισης της ΒΙΠΕ Πατρών που ανακοινώθηκε το Φεβρουάριο του 2006 περιελάμβανε τα εξής έργα: Δίκτυα ηλεκτροφωτισμού, οδικά δίκτυα, δίκτυα ύδρευσης, εγκαταστάσεις επεξεργασίας υδάτων, εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων και παραπροϊόντων τους, γεωτρήσεις, δίκτυα ευρυζωνικών υπηρεσιών, ολοκληρωμένα πληροφοριακά συστήματα, έργα διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου, μελέτη διάθεσης ιλύος, μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η επέκταση του φυσικού αερίου, της σιδηροδρομικής γραμμής και της σύνδεσης της ΒΙΠΕ με το νέο λιμάνι, η πρωτοβουλία για την ίδρυση επιχειρηματικών περιοχών ή η επέκταση υφισταμένων ανήκει σε ενδιαφερόμενους επενδυτικούς φορείς κατά συνέπεια και στην ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ Α.Ε. ως ιδιωτικού φορέα και δεν αποτελεί ευθύνη και αρμοδιότητα του κράτους.

Το 2007, βάσει τις κανονιστικές αποφάσεις του νέου αναπτυξιακού νόμου οι επενδυτές μπορούν να γνωρίζουν το καθεστώς και κυρίως τα ποσοστά επιδότησης που ισχύουν για κάθε είδος επένδυσης.

Βασικό νέο στοιχείο στις αποφάσεις είναι τα επιμέρους ποσοστά επιχορήγησης που δίνει ο νόμος στον κάθε νομό της χώρας ξεχωριστά αλλά και σε περιοχές μέσα στον ίδιο το νομό. Στις περιοχές αυτές αλλά και στα μικρά νησιά, κάτω των 5.000 κατοίκων, οι επιδοτήσεις είναι σαφώς αυξημένες σε σχέση με τον υπόλοιπο νομό.

Επίσης, με το νέο νόμο προμοδοτούνται σημαντικά επενδύσεις που γίνονται στις βιομηχανικές περιοχές της χώρας. Έτσι στη ΒΙΠΕ της Πάτρας η επιδότηση είναι κατά 11 μονάδες μεγαλύτερη από αντίστοιχες επενδύσεις που γίνονται εκτός ΒΙΠΕ.

Ο νόμος επίσης, κατατάσσει τις επενδύσεις σε δύο κατηγορίες.

Στην κατηγορία 1, υψηλότερο ποσοστό επιδότησης ισχύει για τις παρακάτω μορφές επενδύσεων:

- παραγωγής ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας,
- εκσυγχρονισμού ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχείων κλασικών και παραδοσιακών καθώς και camping,
- μετατροπή παραδοσιακών κτιρίων σε ξενοδοχεία,

- ειδικές μορφές τουρισμού όπως συνεδριακά-χιονοδρομικά κέντρα, ιαματικός τουρισμός και αξιοποίηση ιαματικών πηγών, τουριστικών λιμένων, κέντρων θαλασσο-θεραπείας, θεματικού τουρισμού,
- εφοδιαστικής αλυσίδας,
- ευρυζωνικών δικτύων,
- ανάπτυξης λογισμικού,
- εργαστηρίων πιστοποίησης και έρευνας, καινοτομίας,
- δημόσιων σταθμών αυτοκινήτων και
- ειδικών επενδύσεων.

Στην κατηγορία 2 κατατάσσονται οι επενδύσεις:

- του πρωτογενή τομέα,
- της μεταποίησης,
- της εξόρυξης και οι μεταλλευτικές, της παραγωγής ενέργειας με κλασικούς τρόπους,
- της ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχείων,
- των αυτοκινητοδρόμων και
- των κέντρων αποθεραπείας.

Η βασική επιδότηση της πρώτης κατηγορίας από τη δεύτερη διαφέρει κατά 5%. Έτσι η βιομηχανία και βιοτεχνία, η ίδρυση ξενοδοχείων και ο πρωτογενής τομέας έχουν για την ίδια περιοχή 5% μικρότερη επιχορήγηση από τις επενδύσεις της κατηγορίας 1.

Για την περιοχή της Αχαΐας και εκτός ΒΙΠΕ οι επενδύσεις της κατηγορίας 1 και εφόσον αφορούν μικρές επιχειρήσεις μέχρι 50 άτομα προσωπικό, επιδοτούνται με 55%.

Αντίστοιχα αυτές της κατηγορίας 2 επιδοτούνται με 44% ποσοστό που είναι κατά τι μικρότερο του προηγούμενου αναπτυξιακού νόμου κυρίως για τη βιομηχανία και βιοτεχνία.

Οι ίδιες επενδύσεις στη ΒΙΠΕ θα ήταν 60% για την πρώτη κατηγορία και 55% για τη δεύτερη.

Τέλος, ο νόμος επιφυλάσσει σημαντικά μεγάλα ποσοστά επιδότησης για ομάδα επενδύσεων σε όλους τους κλάδους. Στην κατηγορία αυτή πέραν του βασικού ποσοστού της Α και Β κατηγορίας δίνεται επιπλέον επιδότηση 20%.

Τα είδη των επενδύσεων που μπορούν να δεχτούν αυτό το ποσοστό είναι:

Στον πρωτογενή τομέα για επενδύσεις:

1. σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας και συγκομιδής αγροτικών προϊόντων τα οποία πραγματοποιούνται από αγροτικούς ή αγροτοβιομηχανικούς συνεταιρισμούς.
2. τυποποίησης, συσκευασίας, ή συντήρησης γεωργικών προϊόντων ή προϊόντων αλιείας και ιχθυοτροφίας
3. γεωργικών επιχειρήσεων θερμοκηπιακού τύπου και βιολογικής γεωργίας, κτηνοτροφικών επιχειρήσεων».

Στο δευτερογενή τομέα για επενδύσεις:

1. στον κλάδο της βιοτεχνολογίας και της ανακύκλωσης με μεταποιητική δραστηριότητα,
2. παραγωγής ηλεκτρισμού από ήπιες μορφές ενέργειας εκτός αυτής της ηλιακής και αιολικής ενέργειας.
3. αφαλάτωσης θαλασσινού ή υφάλμυρου νερού για την παραγωγή πόσιμου ύδατος.

Στον τριτογενή τομέα για επενδύσεις:

1. ίδρυσης δημόσιας χρήσης κλειστών σταθμών ιδιωτικής χρήσεως επιβατηγών αυτοκινήτων.
2. δημιουργίας ευρυζωνικών δικτυακών υποδομών, καινοτομικών ηλεκτρονικών επικοινωνιακών και ευρυζωνικών υπηρεσιών,
3. δημιουργίας εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής έρευνας, ανάπτυξης τεχνολογιών και βιομηχανικών σχεδίων.
4. παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.
5. δημιουργίας εργαστηρίων παροχής υπηρεσιών ποιότητας ή και υψηλής τεχνολογίας, πιστοποιήσεων, δοκιμών.
6. δημιουργίας κέντρων αποθεραπείας και αποκατάστασης και παροχής στέγης αυτόνομης διαβίωσης.

Τέλος στα επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από την ηλιακή (φωτοβολταϊκά) και αιολική ενέργεια παρέχεται ενιαίο ποσοστό επιχορήγησης 40% σε όλη τη χώρα.

Στα θετικά του νέου νόμου θα πρέπει να υπολογιστεί το γεγονός ότι πλέον, για πολύ μεγάλη κατηγορία επενδύσεων ενισχύεται και η αγορά του οικοπέδου καθώς και η αγορά παλιών βιομηχανοστασίων για μετατροπή τους σε νέες μονάδες.

Ο νέος νόμος αφορά σε επενδύσεις από 100.000 και πάνω και μπορούν να ενταχθούν σε αυτόν επιχειρήσεις:

- πρωτογενή
- δευτερογενή τομέα,
- το σύνολο σχεδόν των τουριστικών επιχειρήσεων και τουριστικών υποδομών καθώς και

- κάποιες κατηγορίες επιχειρήσεων στον τομέα της παροχής υπηρεσιών.

Το Αυτοκινητοδρόμιο

Από την άλλη πλευρά η πολιτεία, με το διαχωρισμό των επενδύσεων σε δύο κατηγορίες, στην ουσία δείχνει ότι η βιομηχανία και βιοτεχνία στο σύνολό της καθώς και οι επενδύσεις στον τομέα της ίδρυσης και επέκτασης ξενοδοχείων αλλά και η ίδρυση αυτοκινητοδρομίων, που ενδιαφέρει την περιοχή μας, είναι σε υποδεέστερη μοίρα από άλλες επενδύσεις όπως αυτές του εκσυγχρονισμού των ξενοδοχείων, των τουριστικών υποδομών, εφοδιαστικής αλυσίδας, ευρυζωνικότητας και καινοτόμων εφαρμογών, αλλά και των parking που έχουν ενταχθεί σε μεγαλύτερη κλίμακα και επιδοτούνται κατά 5% τουλάχιστον πάνω από τις προηγούμενες.

Ένα τρίτο χαρακτηριστικό του νέου νόμου είναι αυτό της ενίσχυσης όλων των επενδύσεων που γίνονται σε ορεινές περιοχές και μικρά νησιά με προνομιακό καθεστώς 5% επιπλέον επιδότησης. Μπορεί αυτό να μην είναι το ισχυρότερο κίνητρο αλλά είναι προσπάθεια της πολιτείας για ενίσχυση αυτών των περιοχών.

Τέλος, η πολιτεία έχει επιφυλάξει ιδιαίτερη μεταχείριση σε επενδύσεις όπως η τυποποίηση αγροτικών προϊόντων, κτηνοτροφικές μονάδες, θερμοκήπια, βιοτεχνολογία, ανακύκλωση, παραγωγή ενεργεία, αφαλάτωσης νερού, ευρυζωνικότητα, εργαστηρίων έρευνας και ποιότητας αλλά και κέντρων αποθεραπείας και δημόσιων parking, για τις οποίες το ποσοστό επιδότησης είναι μεταξύ 55 και 60% στο νομό και την περιφέρεια συνολικά.

Οι βιομηχανικές ζώνες επίσης πριμοδοτούνται σημαντικά αφού οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, που επενδύουν σε αυτές, έχουν συνολικά 10 και 20% αντίστοιχα, αυξημένο ποσοστό από το ποσοστό βάσης. Έτσι μια μικρή βιομηχανική μονάδα εκτός ΒΙΠΕ Πάτρας επιδοτείται με ποσοστό 44% ενώ εντός ΒΙΠΕ η επιδότηση φτάνει

στο 55%. Αυτό από μόνο του είναι πλέον σημαντικό κίνητρο για εγκατάσταση στις ΒΙΠΕ, πέραν των άλλων πλεονεκτημάτων, κυρίως περιβαλλοντικών.

Στον τομέα αυτό όμως θα πρέπει να προσεχθεί το γεγονός ότι με τον ορισμό Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές, δεν περιλαμβάνει το κίνητρο αυτό και τα Βιοτεχνικά Πάρκα.

Έτσι το υπό ίδρυση Πάρκο στο Γλαύκο δεν θα έχει το ίδιο καθεστώς με τη ΒΙΠΕ. Αυτό χρήζει προσοχής από μέρους των τοπικών φορέων αλλά και της διοίκησης του Πάρκου.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η βιομηχανία ως κυρίαρχη οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα είναι συνυφασμένη με τη ζωή και την πορεία της Αχαΐας για σχεδόν δύο αιώνες.

Πριν δέκα περίπου χρόνια, το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών επιχειρώντας να φωτίσει άγνωστες στιγμές της βιομηχανικής ιστορίας της Αχαΐας και θέλοντας να αποτυπώσει την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, κυκλοφόρησε το «Λεύκωμα Αχαϊκής Βιομηχανίας 1840 - 1940», βασισμένο σε έρευνα και κείμενα του μελετητή της βιομηχανικής ιστορίας Νίκου Σαραφόπουλου.

Απέναντι στο κλισέ *«η βιομηχανία στην Αχαΐα έσφυζε, τώρα έσβησε»*, το Επιστημονικό Πάρκο Πατρών απαντά μέσα από τη συγκεκριμένη έκδοση ότι η οικονομική συγκρότηση της περιοχής μπορεί να διαφοροποιήθηκε τις τελευταίες δεκαετίες και να μετατοπίστηκε προς την παροχή υπηρεσιών, αλλά σε καμία περίπτωση δεν υπάρχει εξάλειψη της παραγωγικής δραστηριότητας.

Αντιθέτως, η βιομηχανία της Αχαΐας συνεχίζει να είναι ενεργή, τόσο μέσα από τις παραγωγικές μονάδες που είναι ενεργές, όσο και μέσα από τις μονάδες έρευνας και καινοτομίας, μεγάλο μέρος των οποίων στεγάζεται στις εγκαταστάσεις του Επιστημονικού Πάρκου Πατρών.

Οι κύριοι τομείς ανάπτυξης της περιφέρειας συνίστανται στην ποιοτική αναβάθμιση των οδικών δικτύων, στην βελτίωση των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης, στην διαχείριση και ανάπτυξη οικοτόπων και στην ανάπτυξη του τουρισμού. Η αναβάθμιση των ζωνών βιομηχανικής παραγωγής, η μέριμνα για την τριτοβάθμια και

δευτεροβάθμια εκπαίδευση καθώς και η υγεία και η πρόνοια είναι ακόμα μερικοί σημαντικοί τομείς ανάπτυξης για την περιφέρεια της δυτικής Ελλάδας.

Συγκεκριμένα, μεγάλο μέρος του υλοποιούμενου έργου αφορά την ανάπτυξη των υποδομών **οδικών δικτύων**. Τα έργα εθνικής κλίμακας, Ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου και την αναβάθμιση της Εθνικής Οδού Αντιρρίου - Ιωαννίνων με την ευρεία παράκαμψη του Αγρινίου και τη ζεύξη του Ακτίου σε συνδυασμό με το έργο της παράκαμψης της Πάτρας αποτελούν τμήμα της δημιουργίας του αναβαθμισμένου δυτικού άξονα της χώρας από την Ηγουμενίτσα μέχρι και την Καλαμάτα που δημιουργεί νέες προοπτικές ανάπτυξης στην Δυτική Ελλάδα. Παράλληλα, πραγματοποιούνται έργα μικρότερης κλίμακας επαρχιακής και κοινοτικής οδοποιίας που βελτιώνουν την ποιότητα της ζωής στα χωριά και βοηθούν την ανταγωνιστικότητα της αγροτικής παραγωγής.

Ένας δεύτερος πολύ σημαντικός τομέας ανάπτυξη είναι οι **υποδομές δικτύων ύδρευσης, αποχέτευσης και μονάδων για βιολογικό καθαρισμό**. Πρόκειται για έργα ιδιαίτερα σημαντικά που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής στα χωριά και τις πόλεις και προστατεύουν το περιβάλλον. Στην ενότητα αυτή υλοποιούνται έργα μεγάλης κλίμακας και περιβαλλοντικής σημασίας για μεγάλες αστικές περιοχές της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Το πρόγραμμα εκσυγχρονισμού και επέκτασης των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης δεν εξαντλείται, ωστόσο, μόνο στα μεγάλα έργα σημαντικών αστικών περιοχών. Παράλληλα με αυτά, πραγματοποιούνται δεκάδες έργα ύδρευσης, αποχέτευσης και αντιπλημμυρικής προστασίας μικρότερης κλίμακας. Τα έργα αυτά συμβάλλουν στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στις μικρές κοινότητες και στην συγκράτηση του πληθυσμού στην ύπαιθρο.

Ένας τρίτος τομέας ανάπτυξης είναι η **διαχείριση και ανάπτυξη των οικοτόπων** και του τουρισμού. Η Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι ιδιαίτερα πλούσια σε οικοτόπους και βιότοπους, με σημαντικότερους εξ αυτών τις λιμνοθάλασσες Μεσολογγίου και Αιτωλικού στον Νομό Αιτωλ/νίας και Προκόπου στον Νομό Αχαΐας, τον βιότοπο Κοτυχίου - Στροφυλιάς στον Νομό Ηλείας και του φαραγγιού του Βουραϊκού στον Νομό Αχαΐας. Η διαχείριση και ανάδειξη των οικοτόπων αυτών προωθείται μέσω διαφόρων προγραμμάτων και δράσεων. Σημαντικότερο από αυτά τα έργα είναι η διαχείριση του βιότοπου Μεσολογγίου - Αιτωλικού που περιλαμβάνει την μεγαλύτερη λιμνοθάλασσα της χώρας και προστατεύεται από την συνθήκη RAMSAR. Συναφές προς το έργο αυτό είναι η βελτίωση των υποδομών και εγκαταστάσεων στην λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου - Αιτωλικού. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι επίσης το έργο της προστασίας και διαχείρισης του ορεινού όγκου Χελμού - Βουραϊκού, τοποθεσίας με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος και σημαντική χλωρίδα και πανίδα. Μικρότερα έργα αφορούν την προστασία και διαχείριση της παράκτιας ζώνης του κόλπου της Κυπαρισσίας, τη διαχείριση του βιοτόπου Κοτυχίου - Στροφυλιάς Ν. Ηλείας που επίσης προστατεύεται από την συνθήκη RAMSAR, την βελτίωση των υποδομών και εγκαταστάσεων της Λιμνοθάλασσας Προκόπου Ν. Αχαΐας και την μελέτη για την προστασία και διαχείριση του ορεινού όγκου Ερύμανθου.

Η αναβάθμιση και αναθέρμανση των ζωνών βιομηχανικής παραγωγής συνιστά ακόμα έναν σημαντικό τομέα ανάπτυξης για την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας.

Τα σημαντικότερα έργα και δράσεις που συμβάλουν στην αναδιοργάνωση και εκσυγχρονισμό των ζωνών βιομηχανικής παραγωγής στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας είναι αυτά της δημιουργίας παραλιμένας βιομηχανικής και εμπορικής ζώνης

στο Πλατυγιάλι Αστακού καθώς επίσης και τα έργα εκσυγχρονισμού της ΒΙ.ΠΕ Πατρών.

Ο εκσυγχρονισμός της ΒΙ.ΠΕ Πατρών περιλαμβάνει διάφορα έργα και παρεμβάσεις και ειδικότερα τη βελτίωση των βιομηχανικών υποδομών, την επέκταση της μονάδας επεξεργασίας υγρών αποβλήτων, την υδροδότηση και την ανέγερση πυροσβεστικού σταθμού. Παράλληλα βελτιώνεται και αναβαθμίζεται η οδική πρόσβαση προς την ΒΙ.ΠΕ. Σημαντικά είναι επίσης τα έργα που υλοποιούνται στα πλαίσια των επιχειρησιακών προγραμμάτων «Τουρισμός-Πολιτισμός».

Όσον αφορά την μέριμνα για την τριτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση αξίζει να αναφερθεί ότι η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη σημαντικών δομών Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έρευνας με σημείο αναφοράς το Πανεπιστήμιο και το ΤΕΙ Πατρών, το ΤΕΙ Μεσολογγίου και ένα αριθμό ερευνητικών ινστιτούτων. Στο πλαίσιο της αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του τομέα της Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, εκτελούνται έργα που αφορούν την αύξηση των σχολικών αιθουσών στα γυμνάσια και λύκεια καθώς επίσης και των κτιριακών υποδομών των ΤΕΙ και ΑΕΙ. Σημαντικά έργα στην ανάπτυξη των υποδομών της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αφορούν τα κτιριακά συγκροτήματα του ΤΕΙ και του Πανεπιστημίου Πατρών, το μεγαλύτερο Πανεπιστήμιο στον ευρύτερο χώρο της Δυτικής Ελλάδας.

Για να εξασφαλιστεί η ανάπτυξη, οι φορείς της οικονομίας πρέπει να εστιάσουν σε **τεχνολογίες αιχμής** εφαρμόσιμες στο **βιομηχανικό και επιχειρησιακό**

περιβάλλον, με τελικό ζητούμενο την **καινοτομία** και την αύξηση της **ανταγωνιστικότητας** της Ελληνικής Βιομηχανίας.

Γενικός στόχος του είναι η διεξαγωγή **εφηρμοσμένης** και **τεχνολογικής** έρευνας στις ερευνητικές περιοχές του και **η ανάπτυξη εφαρμογών και προϊόντων** και **η παροχή προηγμένων υπηρεσιών**.

Η επίτευξη των στόχων αυτών προϋποθέτει τα ακόλουθα μέτρα:

- Ανάπτυξη προϊόντων υψηλής τεχνολογίας και παροχή προηγμένων υπηρεσιών
- Υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής βιομηχανίας με την εισαγωγή καινοτομίας
- Προτυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών
- Συνεργασία με τεχνολογικούς και παραγωγικούς εταίρους
- Διεθνής παρουσία μέσω ανταγωνιστικών προγραμμάτων
- -Μελέτες και χρηματοδοτούμενα ερευνητικά και τεχνολογικά προγράμματα

Επανάχρηση και αξιοποίηση παλαιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, διασφάλιση υποδομών και λειτουργικότητας της Βιομηχανικής Περιοχής, προσδιορισμός του ρόλου των νέων λιμανιών και συγκοινωνιακών δικτύων, ανάδειξη των νέων καινοτόμων επιχειρηματικών κλάδων, δημιουργία κέντρων πληροφοριών και παροχής υπηρεσιών, διεύρυνση των ζωνών εμπορίου, σύνδεση της έρευνας με την πράξη και παρουσίαση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής μπορούν να οδηγήσουν σε νέες προοπτικές, αρκεί ο αναπτυξιακός κοινωνικός σχεδιασμός να ολοκληρώσει τις στρατηγικές επιλογές του.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Ο σκοπός της δημιουργίας των βιομηχανικών περιοχών στην Ελλάδα είναι η χωρική συγκέντρωση επιχειρήσεων σε μια βιομηχανική περιοχή, κάτι που ευνοεί την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας μεταξύ τους ή με φορείς παροχής υπηρεσιών έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης. Η από κοινού χρήση υποδομών, εξοπλισμού, η καθημερινή επικοινωνία γίνονται δίαυλοι ανάπτυξης επιχειρηματικών σχέσεων, συνεργασίας και συμπληρωματικότητας που ενώ δεν υποκαθιστούν τον ανταγωνισμό, συμβάλλουν στην τεχνολογική και καινοτομική ανάπτυξη.

Η εφαρμογή των κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου για τις Βιομηχανικές Περιοχές, η αναβάθμιση των υποδομών τους, η ανάπτυξη μηχανισμών μεταφοράς και διάχυσης καινοτομιών, η διαμόρφωση ειδικών ζωνών εγκατάστασης και κέντρων συνδυασμένων δραστηριοτήτων, ενισχύουν τη δικτύωση και συνεργασία των επιχειρήσεων, την τοπική επιχειρηματικότητα, την παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων που αξιοποιούν κατάλληλα το ευνοϊκό αναπτυξιακό περιβάλλον που δημιουργείται στην ευρύτερη περιοχή.

Οι δράσεις αυτές ενισχύουν σημαντικά και την απασχόληση στην Περιφέρεια. Επίσης, η ανάπτυξη τεχνολογικής συνεργασίας ανάμεσα σε επιχειρήσεις που βρίσκονται εγκατεστημένες σε ΒΙΠΕ αποσκοπεί στην τεχνολογική στήριξη του παραγωγικού συστήματος της Περιφέρειας με στόχο να επωφεληθεί από τις οικονομίες κλίμακας που συνιστούν οι επιχειρηματικές συνεργασίες, τα νέα χρηματοδοτικά μέσα, τα δίκτυα διάχυσης καινοτομίας, την κινητικότητα του υψηλά εξειδικευμένου προσωπικού. Επίσης στοχεύει στην ενίσχυση και ολοκλήρωση του τοπικού παραγωγικού συστήματος στις ΒΙΠΕ και την προώθηση νέων δομών που οδηγούν στο σχηματισμό πυρήνων υψηλής τεχνολογίας και καινοτομικής

παραγωγής, γεγονός που θα συντελέσει στην ελκυστικότητα της Περιφέρειας στον διεθνή δια-περιφερειακό ανταγωνισμό.

Για να επίτευξη των παραπάνω, χρειάζεται να γίνει μια μελέτη δυνατοτήτων τεχνολογικής συνεργασίας στη ΒΙΠΕ Πάτρας, με καταγραφή των χαρακτηριστικών των επιχειρήσεων, των υφιστάμενων συνεργιών, καταγραφή της σημερινής λειτουργίας της ΒΙΠΕ, των προβλημάτων και των αναγκών της. Επίσης, δημιουργία δικτύου ΜΜΕ μέσα στη ΒΙΠΕ για τη στήριξη της τεχνολογικής συνεργασίας με διατύπωση εναλλακτικών σεναρίων και συμπληρωματικών δράσεων που να ενισχύσουν τη συνεργασία των επιχειρήσεων.

Σημαντικό ρόλο θα αποτελέσει και ο σχεδιασμός υποδομών στήριξης της τεχνολογικής δικτύωσης και βάσεων ανταλλαγής των πληροφοριών, καθώς και διάδοση της εμπειρίας και των δράσεων σε άλλες ΒΙΠΕ με έντυπο υλικό και ενημερωτικές συναντήσεις στις Βιομηχανικές Περιοχές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναστασόπουλος, Γ., Ιστορία της ελληνικής βιομηχανίας, Αθήνα 1947.

Δεμίρη Κ., Τα ελληνικά κλωστοϋφαντουργεία. Ιστορική και τυπολογική διερεύνηση, Πολιτιστικό Τεχνολογικό ίδρυμα ΕΤΒΑ, Αθήνα, 1991.

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ιστορικός Βιομηχανικός Εξοπλισμός στην Ελλάδα, Αθήνα, 1998.

Καλογήρου, Γ. (1993). Προβληματικές δομές στην ελληνική βιομηχανία, Βιομηχανική και Τεχνολογική Πολιτική στην Ελλάδα, (επιμ. Γιαννίτσης Γ.). Αθήνα

Καραθανάσης Γρ., Μαυροματόπουλος Ι., Στουραϊτής Μ., Railway at Patras, Τμήμα Πολιτικών Μηχ. Πανεπιστήμιο Πάτρας, 1992.

Κλαμπατσέα, Ε. (2003) Φθίνουσες περιοχές της σύγχρονης Ελλάδας –Κριτήρια αξιολόγησης για την επενδυτική πολιτική και το ανθρώπινο δυναμικό σε περιπτώσεις μονοανάπτυξης, Διδακτορική Διατριβή, Τομέας Πολεοδομίας και Χωροταξίας, Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ.

Μιτζάης, Ν. (2007), Η μεσοπολεμική βιομηχανική ανάπτυξη της Πάτρας και οι μεταλλαγές στον αστικό ιστό της πόλης, Περί Τεχνών.

Πελαγίδης, Θ. 1997. Η Διεθνοποίηση της ελληνικής βιομηχανίας: Ευελιξία και αναδιάρθρωση. Αθήνα: Εξάντας.

Σαρηγιάννης, Γ. , Οικονομική Πολιτική και χωροταξικός σχεδιασμός. Κείμενο, στη Θεωρία, 1995.

Τριανταφύλλου Κ.Ν., Ιστορικών Λεξικόν των Πατρών, Πάτρα, 1980.

Υπουργείο Συντονισμού, Υπηρεσία Περιφερειακής Ανάπτυξης Πελοποννήσου και Δ. Στερεάς, Μητρώο Βιομηχανιών Πελοποννήσου και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, Πάτρα, 1980.

Οι Νόμοι της Ελλάδος 2001, all media publications

Δήμος Πατρέων / Πανεπιστήμιο Πατρών / Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004

ΕΣΥΕ, Έρευνα Επιχειρήσεων

Επιχειρηματικό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων, 2007-2013.

www.ditikiellada.gov.gr

<http://nomothesia.ependyseis.ge/eu>

www.gowest.gr

